

Under Dusken

STUDENTAVISA I TRONDHEIM NR.04 106. ÅRGANG 17.03.20

**KALLET FRA
GRÅKALLBANEN**

— med hjerte for lærerstudenter

Barnehagelærer • Faglærer • Grunnskolelærer • Lektor
Pedagogikk • PPU • Spesialpedagogikk • Yrkesfaglærer

Send **PS** til **02014**
og bli medlem i dag.
Gratis medlemskap!

pedagogstudentene.no

16

SMITTEFOREBYGGING:
Under koronapandemien er det
viktig å ha gode vaner for å
hindre spredning.

20

NÅR VANNET RENNER OVER:
Nidelva er godt regulert og sikret mot
å flomme over ved kraftig nedbør.
Verre er det om Grønlandsisen
begynner å smelte.

30

**ASFALTERING I
ESTENSTADMARKA:**
Flere idrettslag, deriblant NTNUI,
støtter planene om utbygging av
idrettsanlegg på den østlige siden
av Trondheim. Naturvernforbundet
i Trondheim og enkelte beboere i
området vil ikke støtte utbyggingen.

44

EN HYLLEST TIL TRIKKEN:
Lengter du tilbake til livet før
unntakstilstand? Vår journalist
hyller Gråkallbannen, og tiden
da alt gikk rolig og fint for seg.

50

**CRISPIN GLOVER RECORDS
FYLLER ÅR:**
Det Trondheimsbaserte
plateselskapet fyller 15 år i år. Det
feiret de blant annet ved å mimre
tilbake til oppstarten sammen med
våre journalister.

LES MER PÅ UNDERDUSKEN.NO

REDAKTØR UNDER DUSKEN
Elise Marstein – Tlf: 417 91 949
avisredaktor@studentmediene.no

NESTLEDERE UNDER DUSKEN
Idunn Sørensen – Tlf: 936 47 749
avisredaktor@studentmediene.no

Marte Sæther Ottesen – Tlf: 942 59 516
nettredaktor@studentmediene.no

ANSVARLIG REDAKTØR
STUDENTMEDIENE I
TRONDHEIM AS
Peter André Hegg – Tlf: 950 35 040
ansvarligredaktor@studentmediene.no

REDAKSJONSSJEF
Andreas Haugland
redaksjonssjef@studentmediene.no

DAGLIG LEDER
Hans Hytten – Tlf: 416 79 292
dagligleder@studentmediene.no

SALGSSJEF
Albert Skårilund
salgssjef@studentmediene.no

NYHETSREDAKTØR
Margret Meek
nyhetsredaktor@studentmediene.no

DEBATTREDAKTØR
Oda Eriksen Haugland
debattredaktor@studentmediene.no

REPORTASJEREKTAKTØR
Marthe Bjerva
reportasjeredaktor@studentmediene.no

KULTURREDAKTØR
Tomine Barstad Solvang
kulturredaktor@studentmediene.no

FORSKNING- OG
FORBRUKERREDAKTØR
Vilde Aurora Halle Tvedten
foforedaktor@studentmediene.no

SPORTSREDAKTØR
Emil Sørheim
sportsredaktor@studentmediene.no

MUSIKKREDAKTØR
Maren Høgevoild Busterud
musikkredaktor@studentmediene.no

FOTOREDAKTØR
Torstein Olav Eriksen
fotoredaktor@studentmediene.no

GRAFISK ANSVARLIG
Ingvald Lyngnes
grafikksjef@studentmediene.no

ILLUSTRASJONSSJEF
Astrid Bøhler
illustrasjonssjef@studentmediene.no

DESK
Erlend Gylver (sjef), Håkon Pedersen, Benedikt
Erikstad Javorovic, Linn Danielsen Evjemo, Mathias
Kristiansen, Anders Brun, Runar Johnsen, Jenny
Westrum-Rein, Tomaris Semet, Sigrid Solheim

GRAFIKERE
Adrian Rangnes, Jesper Hustad, Marius Thorvik,
Mathilde Hals Karlson

KORREKTUR
Anders Brun (sjef), Marthe Bjerva

FORSIDE
Syver Røinaas

En manns pandemi er en annen manns lesetall

TIPS OSS!
tips@studentmediene.no

ANNONSERE?
salgssjef@studentmediene.no

Under Dusken er et uavhengig organ for studenter i Trondheim, utgitt av Studentmediene i Trondheim AS. Under Dusken blir distribuert gratis i Trondheim, og kommer ut seks ganger i semesteret. Under Dusken arbeider etter god presseskikk i henhold til Vær Varsom-plakaten. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Under Dusken blir utgitt av Studentmediene i Trondheim som får økonomisk støtte av Velferdstinget i Trondheim og Studentersamfundet i Trondheim, som står uten redaksjonell ansvar.

Miljøtrykksak fra
Trykkpartner AS.

Lisensnr. 241823
Sertifikat nr. 1638

BRUKT OPP STORSTIPENDET?

SKAFF
PENSUM
BRUKT

iBok.no
Norges største markedsplass for brukt pensum

LEDER

IDUNN SØRENSEN
NESTLEDER I UNDER DUSKEN

Kommunikasjon i koronaens tid

Når jeg nå skal sette meg ned og skrive leder, har jeg ikke særlig lyst til å skrive om koronaviruset. Utviklingen skjer raskt, og jeg har selv sagt ting om situasjonen som framstår latterlig utdatert i dag. Det er selvfølgelig ikke noe jeg ønsker skal skje på trykk. Samtidig er det umulig å samle tankene om noe annet nå.

Verdens helseorganisasjon har erklært virusutbruddet en pandemi, og regjeringen har innført de mest inngripende tiltakene nordmenn har opplevd i fredstid. Ingen kan lenger ignorere alvoret i situasjonen.

Allikevel er det viktig at vi både har mot til å snakke om, reflektere over og diskutere pandemien. På denne måten kan vi sammen finne ut hvordan vi skal håndtere krisen og samkjøre handlingene våre for at de skal ha størst mulig virkning. For det er få ting som er viktigere enn at vi løser dette med kollektiv handling.

Vi må heller ikke glemme å snakke om andre ting. Landet kan være i en unntakstilstand lenge, og det er viktig at vi prøver å gjøre det beste ut av situasjonen. Derfor kan du i denne

utgaven av Under Dusken lese en oppfordring om å ikke be om refusjon på arrangementer som er avlyst for å redusere smittefare, men også om hyggeligere ting, som Gråkallbanen og bruktbutikker. Vi har valgt en middelvei, hvor den røde tråden er at vi hverken er redde for å skrive om korona eller andre ting.

Denne tilnærmingen innebærer at artikler fort kan ende opp med å framstå utdatert før neste magasin kommer ut. Slik må det bli nå som vi går inn i en mer langvarig og alvorlig krise enn de fleste av oss har opplevd før. Hvis det skulle skje, trøster vi oss med at vi havner i selskap med alt fra statsledere, til journalister og foreldre. For det er få som har vært forberedt på utviklingen.

Det som er viktig nå er at folk må tørre å både si det de mener om situasjonen og å snakke om andre ting når behovet melder seg. Vi må også huske å utvise toleranse når noen sier noe som blir litt feil i øyeblikket eller i etterpåklokskapens lys. I koronaens tid må vi ikke glemme å verne om en forståelsesfull kommunikasjon.

THE DEFORESTATION OF MOHOLT

PHILLIP KECK
Student

ILLUSTRASJON: Ane Morkemo

Moving into Moholt Studentby in August 2018, I found the lack of flora and character surprising, given the ample space provided. As an international student, the wild, untamed nature surrounding Trondheim is remarkably striking compared to my own home, which is flat and a bit dull. So why is it that many of the commercial high rises and apartment complexes opt for blocky, contrasting buildings with a bleak, manicured look? This mirrors what I've heard from the mouths of many other international and Norwegian residents I've met in Norway.

Corporate interests don't care about residents because they view nature and land as a resource to make quick profits. As a supposedly student run organization providing for students, why is it that Sit is acting like a corporation instead of a community organization? Sit doesn't even manage to polish up as well.

When I first moved into my room, the courtyard outside was already relatively barren, but there were several trees that I distinctly remember just outside my window. One in particular used to lightly brush at my window from time to time, and it made me feel closer to the forest. I may have named that tree George... sue me. Silly as it may seem, it gave me a sense of peace and calmness when I looked outside. Sometime that fall, they began mending power, drainage, and sewage for the cluster of apartments surrounding the courtyard. A bit noisy and

disruptive, but necessary. It made me incredibly sad when I saw George and several other trees being cut down, but I assumed the roots just needed to be cleared to continue digging. I assumed they would repurpose the area when finished. These trees were not replanted in the spring and there now remains a lovely patch of unused space in which no plants grow other than neatly trimmed grass. There's also an unnecessary, unattractive asphalt path cutting across the courtyard on both sides.

On February 26, 2020, Sit once again cut down at least three of the trees that make up the central, public gathering area for students, particularly in the summer. As busy students, we don't always have time to venture into the forest to get our nature fix, so why continue to tear down what little we have here without being good stewards of the land you tend to, Sit? If it's for 'safety' or maintenance, then let's see some fresh life planted this spring. Better yet, give us a chance to come together as a community and grow something together.

A GREENER MOHOLT IS ON THE HORIZON

PAUL-ERIK
NORMANN
Works coordinator /drift-
og vedlikeholdsleder i Sit

ILLUSTRASJON: Ólöf Eyjólfssdóttir

Dear Philip,

First of all, thank you for your engagement for the outdoor areas at Moholt student village – we appreciate your concern and taking the time to write us about this.

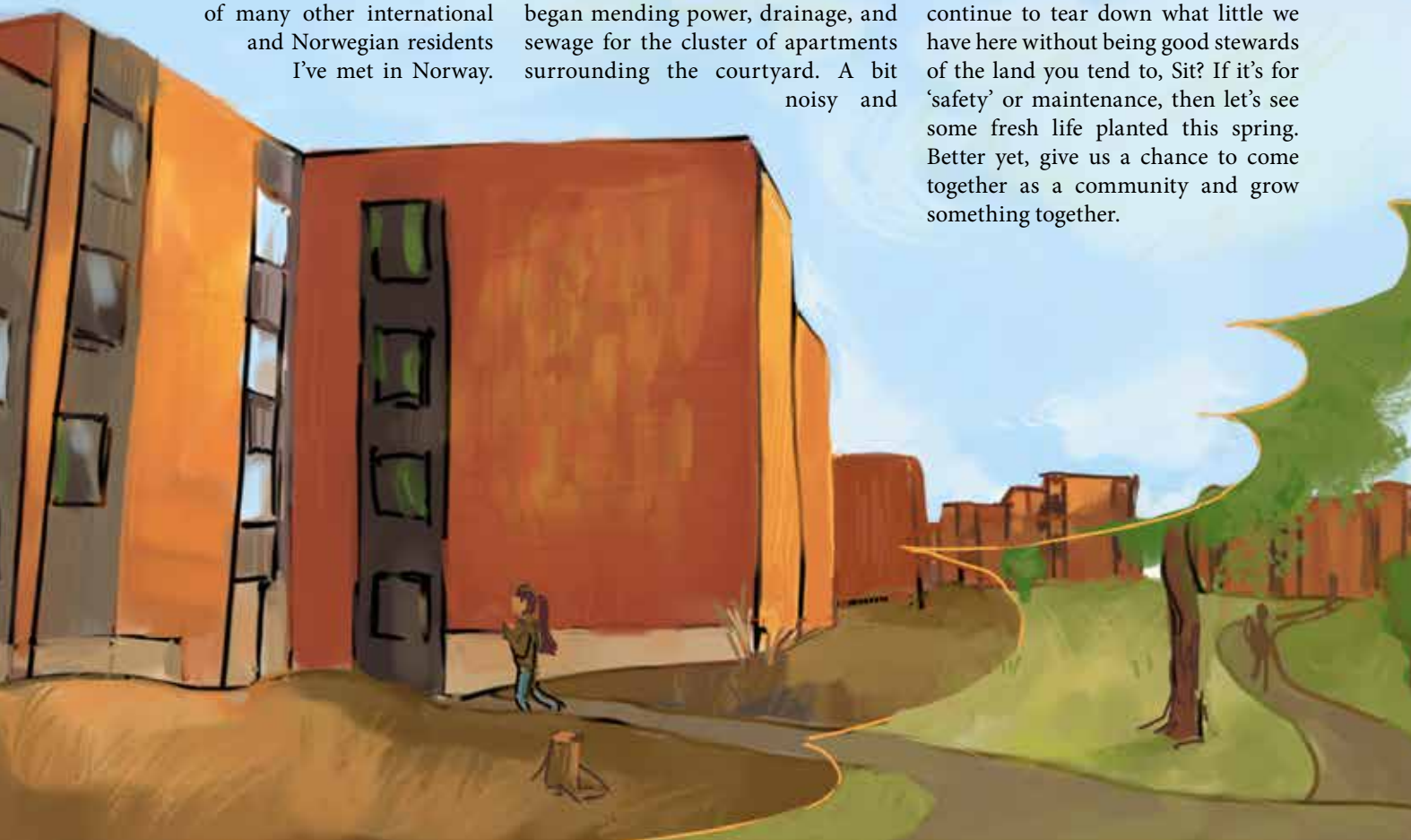
At Sit we take our responsibility towards nature and the environment

seriously, and we strive to make sure all our decisions are both sustainable and environmentally friendly. At the same time, we take your safety and the safety of all of our tenants and other Moholt residents very seriously.

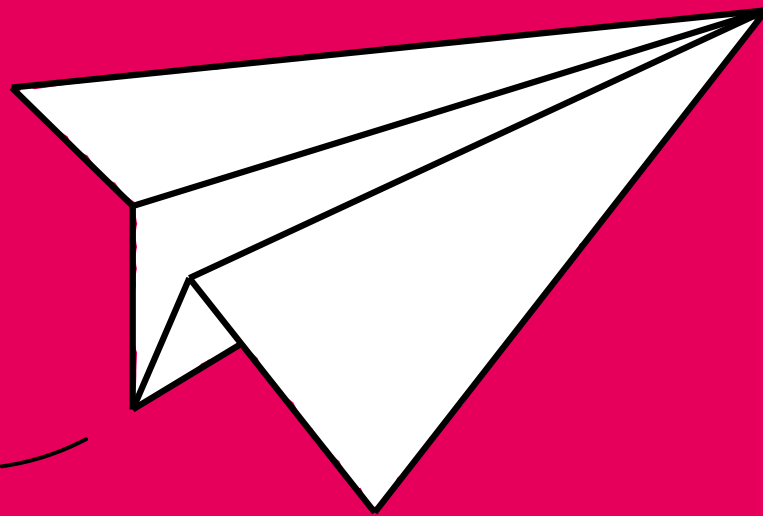
As you'll recall, we had a heavy snowfall followed by a lot of rain and strong winds about two weeks ago. Sadly, this combination of weather conditions caused severe damage to many of our trees at Moholt student village. While some of the trees had damages that could be fixed with pruning, other trees were so severely

damaged we unfortunately had to take them down. The tree outside of your address had a ruptured trunk and had to be taken down for safety reasons. Please know that we never make these decisions lightly or with ill intent.

When spring comes and the ground is no longer frozen, and the ongoing rehabilitation work is completed, we have plans to replant trees at Moholt student village. This means we'll see a greener and replanted Moholt in the not too distant future.

DEBATT: DINE MENINGER PÅ TRYKK

VIL DU SKRIVE TIL UNDER DUSKEN?

**SEND MAIL TIL
DEBATTREDAKTOR@STUDENTMEDIENE.NO**

INNLEGGET MÅ IKKE OVERSTIGE 2500 TEGN, MELLOMROM INKLUDERT.

Det er flere argumenter mot skianlegget enn for

KRISTOFFER STÅLBY
Student ved institutt for
Geografi

ILLUSTRASJON: Ólöf Eyjólfssdóttir

Jeg vil takke Jørund Vala, avtroppende leder av NTNUI langrenn, for å ha besvart innlegget mitt. Ikke overraskende er jeg fortsatt uenig, og jeg vil derfor besvare et par av argumentene som ble fremmet.

For det første er NTNUI langrenn en veldig liten del av selve NTNUI. I en utredningsrapport som skiklubbene selv står bak kommer det fram at medlemstallet for NTNUI langrenn er på omtrent 150 eller 1,25% av alle medlemmene i NTNUI.

Det er ikke meningen å framstille enkelte idretter som mindreverdige enn andre. Ei heller er argumentet at det ikke er en bevisst sammenheng mellom trening og læring, men at det ikke er NTNUI som helhet som lider av et «manglende anlegg». Det er kun langrennsgruppen som lider av dette tapet, og at fysisk aktivitet er mer enn bare langrenn. Jeg kan også trekke fram at uberørt natur er godt for blant annet mental helse og stressnivå. Det er allerede turstier i området, men dette er relativt minimalt i forhold til hva som planlegges.

Mangel av snø i vintersesongen bør være en vekker for alle, ikke et argument for å bygge ned mer natur. Snøkanoner i seg selv er en klimaversting som krever enormt mye energi. Om vintrene blir enda mildere, slik det er spådd, og nedbøren øker, vil ikke engang snøkanoner være nok til å gi noe stabilt føre. Det, i tillegg til arbeidet som sannsynligvis må utføres av gravemaskiner og andre tunge maskiner for å lage anlegget, får påstanden om at det foreligger en klimagevinst ved redusert kjøring til å være et ganske svakt argument i mine øyne. Det er ikke uten grunn at lederen

for naturvernforbundet i Møre og Romsdal har uttalt at man bør «sparke fotball på sommeren og gå på ski om vinteren». Trusselen mot økosystemer handler dessuten i like stor grad om de naturarealene vi beslaglegger, ikke bare klimautslipp i seg selv. Et skianlegg i Trondheim vil nok ikke være nok til å redde interesse for idretten om prognosene for mildere vintre viser seg å være sanne. Poenget om trafikksikkerhet forblir en annen debatt.

Jeg ønsker ikke å ta gleden av å drive med sin idrett fra noen. Men i dette tilfellet er det skiklubbene som vil være de som tar noe. Vurderingen av interessekonfliktene ved dette anlegget må enten ha blitt ignorert, eller så har den vært hårreisende dårlig gjennomført. Vi som er imot anlegget er de som har glede og nytte av området slik som det er i dag. Men også de som er bekymret for miljøaspektet i saken, og de som mener at summen på 40 millioner, hvor Trondheim kommune må finansiere mesteparten, enten er sløsing av penger eller kunne vært brukt på andre områder.

Det er uheldig at langrenn blir såpass rammet av klimaendringene, men av de nevnte grunner er fortsatt anlegget i min mening en ekstremt dårlig ide og ikke løsningen på de felles problemene vi som samfunn opplever.

Intern uenighet om karakterbegrunnelser ved NTNU

TEKST: Idun Syvertsen | FOTO: Kjartan Nyberg Håland | ILLUSTRASJON: Siri Frøystein

Mange studenter har opplevd at kvaliteten på karakterbegrunnelser kan være svært varierende. På NTNU er det intern uenighet om hva loven krever av en begrunnelse.

Rikke Fremo Tønnesen går 3. året på vernepleiestudiet ved NTNU. Da hun ba om begrunnelse på karakter etter eksamen i høst, opplevde hun og to andre studenter at de fikk akkurat samme begrunnelse.

- Vi var tre stykker som mottok en helt identisk tekst, forteller Tønnesen.

Under Dusken har sett begrunnelsen Tønnesen og hennes to medstudenter mottok. Hun mener begrunnelsen ikke inneholder en individuell vurdering av hennes besvarelse, men er mer eller mindre klipp og lim fra NTNUs generelle beskrivelse av karakterskalaen.

- Jeg vil vite hvordan sensor kom fram til at dette var rett karakter ut ifra min besvarelse. Det er jo det man ser etter når man ber om en begrunnelse: kort om hva som ble lagt til grunn for vurderingen.
- Tønnesen mener sensor allerede bør sitte på et godt grunnlag for å skrive begrunnelser, nemlig notatene de gjør underveis i vurderingen.
- Og hvis de ikke klarer å begrunne hvorfor de har gitt den vurderinga de

har gitt, så gir jo ikke det særlig stor tillit til at den vurderinga er gjort på skikkelig vis, synes jeg.

Hun reagerer på det hun beskriver som et stort sprik i kvaliteten på begrunnelsene. Andre studenter i samme emne fikk en begrunnelse som beskrev konkrete styrker og svakheter ved deres besvarelse, hva som manglet og hva som skulle til for å oppnå en høyere karakter.

- Det største problemet er jo at det er så stor variasjon, og at noen av oss derfor ikke får noe godt grunnlag for å vurdere en klage. Mange tar jo avgjørelsen om en eventuell klage på bakgrunn av begrunnelsen, og en så tynn begrunnelse vil gjøre oss dårligere stilt enn andre.

Studentombud Lennart Soligard ved NTNU viser til at loven er tydelig på at det skal gis individuell begrunnelse på karakter.

- Universitets- og høyskoleloven § 5-3, annet ledd, sier: «I begrunnelsen skal det gjøres rede for de generelle prinsipper som er lagt til grunn for bedømmelsen og for bedømmelsen av kandidatens prestasjon. Institusjonen bestemmer om sensor skal gi begrunnelsen muntlig eller skriftlig.»
- Ifølge Soligard vil det nesten alltid være klokt av studenten å be om begrunnelse for man velger å sende inn en klage på karakteren.

Instituttet mener begrunnelsen er god nok

Da Tønnesen tok kontakt med Institutt for psykisk helse etter at hun mottok begrunnelsen, fikk hun vite at sensoren som hadde gitt samme begrunnelse til tre studenter mente at det var gjort «en individuell vurdering» av kandidatene. På spørsmål om om krav til innholdet i en begrunnelse svarte instituttet at dette ikke stilles noen krav, og at det er opp til hver enkelt sensor å velge hva de ønsker å gi som begrunnelse. Tønnesen stiller spørsmål ved hensikten ved karakterbegrunnelser dersom NTNU ikke har krav til innholdet.

- Hva er egentlig hensikten da? Jeg lurer også litt på om NTNU faktisk mener det er greit at tre studenter får nøyaktig den samme begrunnelsen, avslutter Tønnesen.

Til Under Dusken svarer leder Nanna Sønnichsen Kayed ved Institutt for psykisk helse at de mener karakterbegrunnelsen Tønnesen mottok oppfyller kravene i loven.

- Det er synd at studenten ikke har fått noe utbytte av den skriftlige begrunnelsen. En begrunnelse skal først og fremst forklare hvorfor en karakter er gitt, på bakgrunn av sensorveiledning og karakterbeskrivelse. En slik begrunnelse mener vi studenten har fått.
- På spørsmål om hva de tenker om studentens opplevelse svarer Sønnichsen Kayed at instituttet har forståelse for elevens frustrasjon.
- Vi ser at det kan oppleves som lite tilfredsstillende å få en begrunnelse for karakter som ligner eller er lik andre studenters begrunnelse. Framover

vil vi arbeide med hvordan vi kan gi studenter enda bedre tilbakemeldinger på det arbeidet de gjør i løpet av studiet.

Uenig i at det ikke stilles krav til innhold

Seniorrådgiver Anne Marie Snekvik ved Avdeling for utdanningskvalitet på NTNU er uenig i at det ikke stilles krav til innholdet i en begrunnelse.

- Begrunnelsen må tilfredsstillende kravene i loven, det er ikke helt opp til sensor å bestemme hva han/hun skal gi som begrunnelse, så hvis instituttet mener dette har de ikke sett på denne bestemmelsen.
- Hun sier at selv om det er greit at den generelle delen av en begrunnelse er lik for flere studenter,

skal det også være en konkret del som går på den enkelte kandidats prestasjon.

– Det er dette som er hele poenget med at den enkelte har en rett til å be om begrunnelse, sier Snevik.

På spørsmål om hva NTNU synes om at det er så store variasjoner, samt at flere studenter opplever å få identiske begrunnelser, svarer Snevik at det kan bli nødvendig å rydde opp.

– Hvis det viser seg at det er store mangler må man ta tak og skjerpe inn.

Er en poengsum godt nok som begrunnelse?

Studenter i mange av de store teknologifagene på Gløshaugen opplever at begrunnelse på karakter ofte bare inneholder antall poeng på hver oppgave, og ikke sier noe konkret om hva som er feil i besvarelsen. Studentene bes sjekke løsningsforslag selv, og sammenligne med besvarelsen sin for å finne feilene. Dette kan gjøre det vanskelig for studenter å vurdere om sensor har rettet riktig, særlig dersom det finnes mange måter å komme fram til riktig løsning på.

Grunnkurs i informasjonsteknologi, eller «ITGK», er et av NTNUs største emner, med over 2500 oppmeldte studenter. Studenter som ba om begrunnelse på karakter i emnet fikk oppgitt poengsummen på hver oppgave, samt en liten melding noen studenter oppfattet som en kort beskrivelse av hvilke feil de hadde på oppgaven. Fikk man for eksempel ett

poeng feil, sto det: «Sensors vurdering: Små skrivefeil.»

Det viser seg imidlertid at denne meldingen er automatisk generert på bakgrunn av hvor mange poeng feil studenten har på oppgaven. Der kandidaten har fått flere enn to poeng feil, inkluderes det en liste over «typiske feil som ble gjort på oppgaven», som ikke nødvendigvis er feil studenten faktisk har gjort.

Emneansvarlig i ITGK, professor Alf Inge Wang, ved Institutt for datateknologi og informatikk bekrefter at meldingene i studentenes begrunnelser ble automatisk generert, og ikke var skrevet av sensor basert på den enkelte students besvarelse, slik formuleringen kunne gi inntrykk av. Han beklager at dette kunne misforstås, og at det er noe som skal stå mer eksplisitt i fremtiden.

– Begrunnelsene var autogenerert, men vurderingen av hver oppgave ble gjort basert på sensurveiledning. Begrunnelsen oppfordret studentene til å ta kontakt med faglærer for en gjennomgang dersom de mente at det var blitt gjort feil.

Han sier videre at muligheten til å ta kontakt med faglærer også kunne vært tydeligere kommunisert.

– Jeg forstår at studenter ønsker seg en personlig gjennomgang der man går gjennom besvarelsen i detalj. Dette fungerer i små fag, men er helt umulig å gjennomføre for større fag.

Han mener at lovens krav til bedømmelse av kandidats prestasjon

ikke spesifiserer at det må begrunnes nøyaktig hvorfor studenten fikk en gitt poengsum på oppgaven, og at man da kan vise til sensorveiledningen.

– For ITGK la jeg inn ekstra innsats for at begrunnelsene skulle være mer informative enn minimum. Jeg mener mitt opplegg er den beste måten å gi begrunnelse innenfor rammene som er gitt, med så mange studenter og begrenset tid på tre uker. Selv om begrunnelsene var autogenerert ble det nedlagt svært mye arbeid i de 600 begrunnelsene.

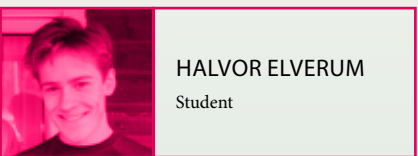
Snevik ved Avdeling for utdanningskvalitet mener at poengsum på eksamen, uten en individuell begrunnelse for vurdering av kandidats prestasjon, ikke vil oppfylle universitets- og høyskolelovens krav til en begrunnelse.

– Det synes jeg høres for tynt ut i forhold til kravene i loven, sier hun. **UD**

Under Dusken har vært i kontakt med statssekretær Aase Marthe Hørrigmo i Kunnskapsdepartementet, som har dette å si om saken:

– Loven er helt tydelig på at studentene kan be om begrunnelse på den karakteren de har fått på eksamen, enten den er skriftlig eller muntlig. Loven legger rammene for dette, men så er det opp til hvert enkelt universitet og høyskole å følge dette opp. Jeg forventer at universitetene og høyskolene gir gode, upartiske og faglige begrunnelser for de vurderingene de gjør av studentenes arbeid.

Klimadebatten er ingen debatt – den er et samfunnsproblem

HALVOR ELVERUM
Student

ILLUSTRASJON: Astrid Bøhler

Du har kanskje fått det med deg – det er klimaopprør. Vi melder oss inn i støttegrupper og motstandsgrupper, og skal alle mene noe om «klimahysteriet» som preger offentligheten. Debatten er brennhet, og den kanskje mest aktuelle vi står i, men den handler ikke først og fremst om klima.

Klimadebatten preges av et ukritisk forhold til informasjonsgrunnlaget det argumenteres på. Vi må derfor snakke om hvordan vi forholder oss til informasjon, i en tid hvor den er mer tilgjengelig enn noen gang før. Dårlig, usann og falsk informasjon påvirker vår oppfatning av saker, samtidig som forskning og fakta undergraves og delegitimeres. Når mennesker uten relevant utdanning hever seg over konklusjonene til bredden av forskning, og i stedet selektivt velger hvilke kilder

de vil tro på, har vi et problem. Vi får et samfunn som i stadig større grad preges av kunnskapsforakt, ignoranse og lavere tillit. Dette er ikke unikt for klimadebatten, men symptomatisk for hele det offentlige ordskiftet.

Samtidig er usann informasjon blitt synonymt med politisk makt. Den brukes til å påvirke oss, av politikere, kampanjer og nettsteder med et alternativt forhold til fakta. Både de som aktivt sprer feilinformasjon, og de som uvitende er en del av problemet. Retorikken og slutningene er de samme uavhengig sak. Det er viktigere med en sterk mening enn å kunne underbygge den. Det er lettere å tro på et budskap vi liker enn faktaene som taler imot. Aldri før har kritisk medieforståelse vært viktigere, i en tid hvor feilinformasjon får legitimitet i internettets filterbobler.

Trusselen mot demokratiet ligger i at en del mennesker tror at fakta dreier seg om politisk ståsted. Likefullt når man anser solid dokumentasjon som likegyldig, samtidig som generell kunnskapsforakt, presseforakt og politikerforakt brer om seg. Det trengs

fokus på viktigheten av demokratiske institusjoner og prinsipper, på en debattplattform hvor politisk vridding, forskning og fakta altfor ofte blandes i hverandre. Konsekvensen er en stadig mer polarisert debatt, der populistiske krefter som frir til klimaskeptikere lett får sitt virkelighetsbilde bekreftet i kommentarfeltene ekkokammer.

Når seks av landets største medieaktører i 2016 gikk sammen om Faktisk.no, var det fordi man så den retoriske kraften i feilinformasjon. Usannheter gikk viralt, og tilliten til mediene ble svekket. Det var behov for å framheve fakta, i et klima hvor den i økende grad mistet sin verdi. Utdanning og kildekritikk, i et samfunn med lave forskjeller mellom land, by og samfunnsklasser, er viktigere enn noen gang før. Som nåværende studenter, og framtidige lærere, forskere, politikere og kunnskapsbærere må vi alle ta denne utviklingen på alvor. Det er viktig for demokratiet, når tilliten forsvinner og fakta er blitt noe vi kan bestemme selv.

DAHLSVEEN
en del av mestergull

Den originale NTH-ring for sivilingeniører og sivilarkitekter finner du hos oss. Rask levering!

Alle som forhåndsbestiller sin NTH-Ring innen 1. mai 2020 er automatisk med i trekningen av GRATIS ring!

Olav Tryggvasons gate 24, Trondheim
www.gullsmiddahlsveen.no
Tlf: 73 52 58 06

Kommentar:

To ekkokammer i samme sak

SIGURD SOLHEIM
Journalist i Under Dusken

Klimadebatten er tilbake. Denne gangen innebærer det framveksten av en retorikk vi helst skulle vært foruten.

ILLUSTRASJON: Tonje Eilin Hasle Thomassen

Som de fleste kanskje har fått med seg, har diskusjonen rundt klima blusset opp igjen de siste dagene. Takket være den raskt voksende Facebookgruppen «Folkeopprøret mot klimahysteriet», og den smått parodiske, men like raskt voksende «Folkeopprøret mot klimahysteriet», fikk vi mer av Sveinung Rotevatn på noen få dager enn hele hans tid i regjeringen (som kanskje er for kort til at denne sammenligningen holder vann, men skit au). Begge oppstod som et resultat av at Norge har levert skjerpede mål om utslippskutt til FN.

Men når vi er så vant til debatter som dreier seg om å nå klimamålene på best mulig måte, er det nesten surrealistisk å se at spørsmålet «Er klimaendringene menneskeskapte eller ikke?» står i sentrum for det hele. Og

for å fjerne enhver tvil: Jeg har full tillit til klimaforskerne. Dette er bare atter et ledd i historien om menneskers misnøye med etablerte sannheter og politiske systemer. Men jeg skal ikke skrive meg bort i et moraliserende innlegg om å stole på vitenskapen, demokratiet og klimapolitikken nødvendighet. Det jeg ønsker, er å be alle ha en mer respektfull tone overfor sine meningsmotstandere, uavhengig av hvor du står i diskusjonen.

Det har seg nemlig slik at det i denne debatten har oppstått to gedigne ekkokammer, hvor synsing, latterliggjøring og personangrep regjerer. Om menneskene bak «Folkeopprøret mot klimahysteriet» ønsket seg en saklig debatt om klima og klimapolitikk, har de skapt en gruppe som virker mot sitt formål. Og den

rivaliserende gruppa blir omtalt som et satirisk svar i seg selv, uten mål om å se problemene bak frustrasjonen til de over 150 000 som uttrykker misnøye.

Formatet «lukket gruppe på Facebook» inviterer ikke til saklig debatt. Det eneste resultatet jeg kan se av dette i det lange løp, er økt polarisering. Folkeskikk viker for personlig overbevisning, som styrkes av at man kun diskuterer med meningsfeller. Rotevatn har kanskje rett i at vi ikke har tid til å diskutere om klimaendringene er reelle eller ei, men vi bør ha nok tid til å respektere hverandre tross frustrasjoner og uenigheter. For det er bare flaut at jeg, som så vidt har bikket 20, må minne langt eldre medmennesker på kardemommeloven.

Tid for ro

Bli i byen, vis forståelse og hør på helsemyndighetene

FRIDA JERVE
Leder ved
Studentersamfundet i
Trondheim

ILLUSTRASJON: Silje Marie Savland Moksnes

Nå har roens tid kommet. Både fysisk og mentalt er det nå på tide at du holder deg helt i ro. Dette er det beste du kan gjøre som ditt bidrag til det som nå er en felles dugnad. For smittevern er et felles ansvar. Heldigvis er dugnad og frivillighet noe av det studenter her i byen er aller best på. Så flytt ditt nydelige engasjement fra studentorganisasjoner til smittevern og til å hjelpe de som sitter i hjemmekarantene med å få det de trenger. Det finnes flere grupper på Facebook for å koordinere dette.

Situasjonen er uoversiktlig sånn det ser ut nå. Vi vet ikke når ting kan gå tilbake til det normale eller om vi har tatt de riktige forholdsreglene. Vi vet ikke om situasjonen

kommer til å bli verre og vi vet ikke hva slags økonomi vi sitter igjen med etter dette. Det eneste vi kan gjøre er å følge helsemyndighetenes råd.

Dette er ikke tiden for å styrte regjeringen eller få noen til å gå av. Ja, mange forholdsregler ble tatt for sent og responstidene kan ha vært for dårlige. Men nå må vi først få oversikt over den situasjonen vi er i. Først da kan vi vurdere om det ble handlet riktig. Men et regjeringsskifte nå vil gjøre vondt verre. I stedet kan man redusere mengden av den lite konstruktive kritikken som er ute og går. De som hamstrer mat er redde i en veldig usikker situasjon, og skal ikke latterliggjøres. Men når det er sagt oppfordrer jeg generelt til å følge helsemyndighetenes råd og minne om at det er nok mat til alle.

Helsemyndighetene sier også at vi skal unngå unødvendige reiser. Det inkluderer å reise hjem. Bli her i Trondheim fram til vi har bedre oversikt over situasjonen. Det er helt forståelig at man har lyst til å være sammen med familiene sine, men smittesituasjonen kan bli betydelig verre hvis enorme mengder studenter flytter seg rundt i landet nå.

Et tips til lange dager hjemme er å faktisk lese litt pensum, selv om det svir litt. Ellers kan det være morsomt å lære seg en ny hobby som strikking, matlaging eller filmredigering, så du kan starte med videoblogging fra livet på hybelen. Og kanskje utnytt muligheten til å ringe noen av de du aldri har tid til å ringe ellers, eller inviter en gammel venn til å gå tur, selv om dere går noen meter fra hverandre.

Ta vare på hverandre, vis forståelse for at alle takler en slik situasjon ulikt, og følg helsemyndighetenes råd. Jeg håper vi kan møtes igjen om ikke så altfor lenge!

GOD HÅNDHYGIENE HAR ALDRI VÆRT MER SEXY

Med den kontinuerlige utviklingen av koronaviruset er det viktig å praktisere god hygiene for å holde spredningen under kontroll.

TEKST: Vilde Aurora Halle Tvedten og Margret Meek | ILLUSTRASJON: Benedikte Ytterli

Folkehelseinstituttet vil at du skal tillegge deg gode vaner for å forebygge smitte. Ved hoste skal du aller helst unngå å gjøre dette på andre mennesker, og heller hoste i et papirlommestørkle og kaste det etter bruk. Ved mangel på papirlommestørkler skal du benytte deg av den alltid tilstedeværende albuekroken. Du skal også tilstrebe å begrense kyssing, klemming og håndhilsing så langt det lar seg gjøre.

Det andre store innen smittevern er håndvasken. Vask hendene hyppig, gjerne hver gang du kommer inn etter å ha vært ute. God håndvask inkluderer vann og såpe i minst 20 sekunder, slik at man får med alle områder.

Smittedråpene lever lenge

Koronavirus smitter ved dråpesmitte via munn, nese og øyne. Bittesmå dråper kommer ut av munnen og nesen ved

hosting og nysing, og disse kan holde seg svevende i lufta i noen sekunder – lenge nok til at du puster inn dråpene eller får dem i øynene. Du kan også påføre deg selv smitte om du får viruset på hendene og så tar deg i ansiktet.

Covid-19-viruset kan ifølge en helt fersk rapport fra *The Journal of Hospital Infection* overleve lenge på uorganiske overflater som metall, glass og plast. Rapporten sier det kan hende at overlevelsestiden kan være så lang som ni dager. Du kan med andre ord bli smittet dersom du tar deg på nesa, i munnen eller i øynene etter du har berørt en overflate hele ni dager etter at noen har hostet sine smittedråper på samme overflate.

Kappekleddede nanopartikler

Virus er nanopartikler som ikke er celler, og må derfor ha en vertscelle for

å kunne reproducere seg. Dersom du blir smittet av viruset vil det invadere celler i kroppen, og bruke cellene til å formere seg videre.

Covid-19 er også et kappekledd virus. Dette betyr at viruset er kledd av en dobbeltsidig fettmembran. Andre kappekleddede virus er hepatitt C og HIV.

Virusinfeksjoner kan ikke behandles med antibiotika, da dette kun hjelper mot bakterier, men man kan redusere og lindre symptomer med antivirale legemidler. Man kan også ødelegge virus med desinfeksjonsmidler før de har skaffet seg vertsceller.

Såpe og antibac som dreper

Fordi Covid-19-viruset er kappekledd, er såpe nødvendig for vellykket håndvask. Såpe har fettmolekyler som ligner på fettstoffene i kappen til viruset, og klarer derfor å løse opp membranen og ødelegge viruset.

Folkehelseinstituttet anbefaler å bruke håndsprit om man ikke har mulighet til å vaske hendene med såpe. Desinfeksjonsmiddelet vil løse opp membranen til viruset på samme måte som såpe.

Røde Kors skriver på sin nettside at det kreves desinfeksjonsmidler som har dokumentert effekt på kappekleddede virus for å drepe koronaviruset. Antibacs hånddesinfeksjon og overflatedesinfeksjon har dokumentert effekt på kappekleddede virus, og er derfor i stand til å ødelegge Covid-19-virus.

Hvordan vasker jeg hendene mine?

Når du så skal vaske hendene dine, er det viktig at du faktisk vasker hele hånden din. Dette gjør du best ved å bruke minst 20 sekunder på å skrubbe fingre, håndbak, håndledd og negler. For at såpen skal komme inn i alle kroker og kroker er det også lurt å bruke litt kraft.

En god metode for grundig håndvask er å gjøre følgende:

1. Væt hendene.
2. Såp inn hendene.
3. Gni håndflaten til den ene hånden mot baksiden til den andre og mellom fingrene.
4. Vask under neglene og under ringer.
5. Sett den ene håndens fingertupper mot den andres håndbak og gni med sirkelbevegelse.
6. Knytt den ene hånden om den andres tommel og gni.
7. Gni rundt håndleddene.
8. Skyll med vann og tørk hendene. Håndklær bør vaskes jevnlig.

Husk å vaske hendene hvis du allerede har blitt syk. Det er viktig å holde god hygiene for å sakke ned spredningen, slik at helsevesen ikke overbelastes.

Det er også viktig å følge offisielle råd om karantene om man viser symptomer, slik at man ikke smitter videre om man har viruset. Alle som kommer fra utlandet skal i to ukers hjemmekarantene. **UD**

Baderomskaraoke - det perfekte håndvasksoundtracket:

1. «Oops I did it again» av Britney Spears	9. «9-5» av Dolly Parton
2. «Stayin' alive» av the Bee Gees	10. «Gonna be (500 miles)» av the Proclaimers
3. «Bad romance» av Lady Gaga	11. «Karma chameleon» av Culture Club
4. «Never gonna give you up» av Rick Astley	12. «Take a chance on me» av Abba
5. «Jolene» av Dolly Parton	
6. «Come on Eileen» av Kevin Rowland & Dexys Midnight Runners	
7. «Love on top» av Beyoncé	

Utfordring: to vers av «We Didn't Start the Fire» av Billy Joel

Kilder:

- Helsebiblioteket.no
- NHI
- Helsenorge.no
- Røde Kors
- The Journal of Hospital Infection
- Store medisinske leksikon

Færre midler til campus-utviklingen enn forventet

Campussammenslåingen skulle etter planen være ferdig i 2025. Nå har byggestart blitt utsatt til 2024, med mål om ferdigstilling i 2028.

TEKST: Victoria Ho-Yen | FOTO: Lea Roppen Kielland og Torstein Olav Eriksen

Det har vært flere runder med utsettelse i sammenslåingsprosessen hos NTNU. Prosjektdirektør for campusutvikling Merete Kvidal ved NTNU forklarer at dette er en lang historie, da dette har vært en pågående prosess helt siden 2013.

– NTNU dannet et grunnlag i 2016, der forprosjektet skulle være ferdig til 2020, og byggeprosjektet skulle stå ferdig i 2025. Det var først i 2018 at Statsbygg fikk oppdraget ut av NTNUs hender, slik at forprosjektet dermed først vil bli ferdig i 2023, sier hun.

Først ble byggestarten utsatt til 2022, og nå har den blitt flyttet til 2024. Forsinkelsen har mye å gjøre med at NTNU ikke har fått like store midler fra statsbudsjettet som beregnet.

– Utredningsarbeidet, både politisk og administrativt, tar mye tid, spesielt siden NTNU fikk mindre penger til forprosjektet enn de hadde beregnet, sier Kvidal.

De skal bygge for 9 milliarder kroner og må være sikre på at de gjør det riktig.

Leder for studenttinget, Åste Solheim Hagerup, sier at det er synd at NTNU ikke har fått tilstrekkelige midler til å gjennomføre prosjektet slik det var planlagt.

– Det er veldig viktig at vi studenter har forutsigbarhet i campusprosjektet sånn at vi vet hva vi kan forvente og når ting skal skje. Det skal være trivelig å være student på NTNU både før, under og etter prosessen er ferdig.

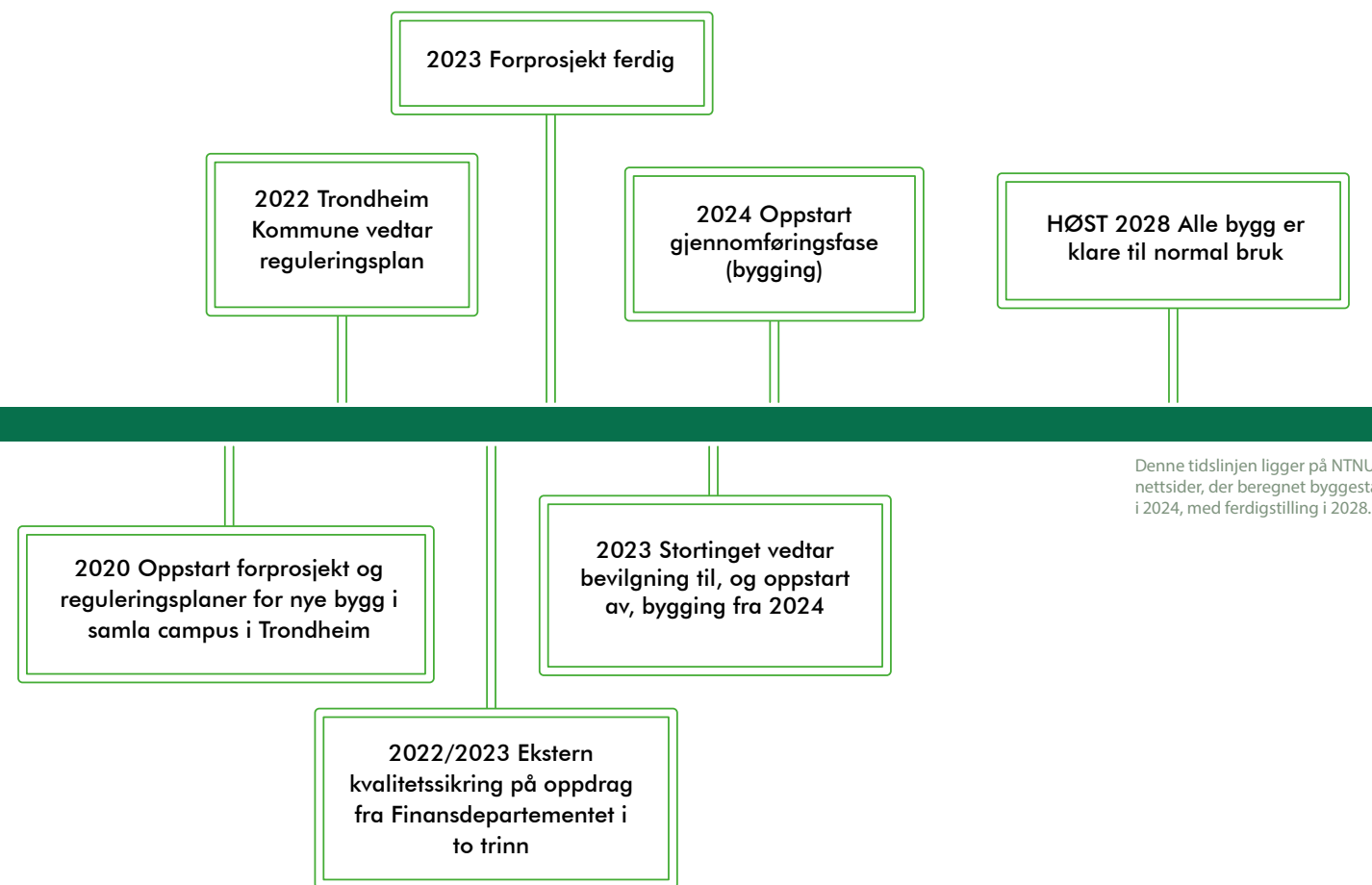
Hvorfor skal campus utvikles?

– Campusutviklingen åpner opp for en enorm samfunnsøkonomisk gevinst. Det er fordi NTNU har ressursene og kan tilby en stor tverrfaglig verdi til sine studenter, kandidater og ansatte, sier Kvidal.

Hun forklarer at de vil legge til rette for å finne de viktige løsningene som kun finnes på tvers av disiplinene.

– For eksempel ønsker vi å legge til rette for at teknologene som utvikler kunstig intelligens skal ha tilgang til de beste etikerne, sier hun.

I rapporten om forprosjektet skriver NTNU at de regner med at den teknologiske utviklingen vil hjelpe prosessen og gjøre at ting kommer til å gå fortere.

– Vi må passe på at vi ikke tar beslutninger kun basert på kunnskapen vi har i dag, for eksempel når det kommer til byggematerialer og beregnet energibruk, sier Kvidal.

Forandringene på campus

Studentene på Dragvoll, i midtbyen og på Tunga skal flyttes til Gløshaugen. Kalvskinnnet og Øya forblir slik de er. I Oppstart forprosjekt rapporten fra 2018 av NTNU skriver de at de ønsker å lage mange nye knutepunkt, som kiosker, kantiner og kafeer.

De bygningene som vil bli bygget om på Gløshaugen er Hovedbygget, den forreste delen av Sentralbygget og Kjemiblokk 5. De bygningene som skal få et utbygg er den bakerste delen av sentralbygget, tomten ved Samfundet,

tomten ved Bunnpris og en tomt ved Gamle Kjemi. Det blir blant annet lagt til rette for et nytt senter for psykisk helse.

Flere frykter at høyskoleparken skal forsvinne, men slik det ser ut nå er det kun 2050 kvm av 172 700 kvm som skal bli bygget på. De områdene som det skal bygges på er den delen av parken som møter Eidsvolls Gate.

NTNU og Statsbygg har et mål om at nye campus skal bli et nullutslippscampus. Her er livsløpsperspektivet viktig, og hele verdikjeden fra produksjon til drift.

Det er fortsatt mye som står igjen før vi vet hvordan campus kommer til å se ut når den er ferdigstilt. Kvidal spår at mer konkret informasjon vil komme i løpet av sommeren 2020. **UD**

FAKTA

- 8500 studenter og 1000 ansatte skal flyttes
- Det totale arealet til Dragvoll og Tunga skal flyttes til Gløshaugen platået
- NTNUs areal vil øke fra 612 000 kvadratmeter til 614 kvadratmeter
- Det skal bygges 92 000 nye kvadratmeter og 45 000 kvadratmeter skal bygges om

SYKKELHEISFISK: Man kan se norske fisker svømme forbi sykkelheisen på Bakklandet med en VR-applikasjon.

ILLUSTRASJONSFOTO: Jan Ketil Rød

Mange bekker små

Et scenario hvor Nidelva flommer over er til ingen bekymring, men kraftig nedbør, asfalt og urbanisering avdekker de virkelige problemene.

TEKST: Oda Standal og Bendik Brodshaug | FOTO: Antonia Mangold

Når folk tenker på flom, tenker de gjerne på elveflom, ofte på våren etter mildvær og snøsmelting. Likevel er det denne typen flom man ser minst av i Trondheim. Ph.d. Birgitte Gisvold Johannessen ved Kommunalteknikk i Trondheim kommune forklarer at fokuset hos fagfolk heller ligger på ekstrem nedbør eller flom i byer.

– I tradisjonell forstand prater man om elveflom i Norge, men vassdragene her, spesielt Nidelva, er regulert. Det vi jobber mye med er regnvannet som faller ned i byen, og å sikre minst skade og mest goder ut av det, forteller Johannesen.

Våte studentanalyser

Johannessen forklarer at kommunen har analysert flomveiene i Trondheim,

som er tilgjengelige på kommunens nettsider sammen med flomsonene. Midtbyen, som er et av de mest urbane områdene i Trondheim, vil sannsynligvis ikke lide nevneverdig under ekstrem nedbør.

– Det er ikke kritisk for Midtbyen, da det er et så begrenset areal. Det meste av vannet vil raskt renne ut i elva. De største flomveiene ligger ikke i Midtbyen, og ofte vil de følge gater og bekker, sier Johannessen.

Trondheim kommune er ikke de eneste med analyser av flomveier. Professor Jan Ketil Rød ved Institutt for geografi ved NTNU har også modellert hvor vannet vil renne og samle seg i Trondheim.

– Vi har tatt utgangspunkt i detaljerte, digitale høydemodeller, og

lagt til hydrologiske modellerte data, forklarer Rød.

Resultatet er en nøyaktig teoretisk modell som Rød forsøker å verifisere. Derfor har noen av studentene hans en egen app, der de kan registrere ulike værphenomen til posisjonen sin. Modellen er en del av et EU-prosjekt som vil fortsette fram til neste høst, med partnerbyer som Rotterdam, Porto og Linköping.

– Mange steder registreres for eksempel hetebølger, men slikt er nesten ikke et tema her i Trondheim, forklarer Rød.

En vannlig dag i Trondheim

Rød forteller at selv om han har vært med på å utvikle en modell som viser ekstremnedbør, har han ikke selv

opplevd en slik situasjon i Trondheim. Trondheim får sjelden så kraftig regn, og det er heller vestlandsbyer som er utsatt. Johannessen sier seg enig, men advarer om at en ikke kan si om det vil falle kraftigere nedbør enn det meteorologene og historiske data tilsier.

– Vi har ikke de ekstreme bygene på sommertider som de lenger sørpå, så det handler litt om temperatur. Det kan hende det er fordi topografien er gunstig, men det kan også bare være flaks. Byen er også ganske bratt, slik at vannet renner ut i elva eller fjorden. I byer med store flate områder er det litt mer utfordrende, forklarer Johannessen.

Førsteamanuensis Tone Merete Muthanna ved Institutt for bygg- og miljøteknikk forteller at omtrent halvparten av nedbøren som faller i naturen vil infiltreres, med andre ord *sive ned* i bakken, og om lag ti til tjue prosent går til avrenning. Dette kan bli et problem i tette, asfalterte bystrøk.

– I byen kan det være så lite som fem prosent infiltrasjon, og så mye som femti prosent avrenning. Da har vi laget fem ganger så mye vann som vi skal håndtere, forklarer Muthanna.

Muthanna forteller at de i Norge har en tretrinnsstrategi for overvannshåndtering, med andre ord tre ulike steg for å hindre for mye vann i rørene. Det første trinnet er infiltrasjon av alt småregnet, som kommer næmest daglig i Trondheim. Neste trinn handler om fordøyning, og vil si at man holder tilbake vannet før det infiltrerer eller renner videre. Dette trinnet er mer nødvendig ved kraftige byger. Det siste trinnet omhandler trygge flomveier. Flomveier er hvor vannet renner når det først flommer over.

– Det er en felles forståelse i Norge om at vi bør planlegge slik, men vi burde egentlig begynt med flomveiene. Uansett om vi bygger bra på første og andre trinn, hjelper det lite om avrenningen og flomveiene gjør stor skade, sier Muthanna.

Du må løpe for livet

Rød viser til plansjer laget til museumsprosjektet Futurum, som

FLAKS: Trondheim har ikke så ekstrem nedbør. Det kan være klima, men også flaks, mener Johannessen.

illustrerer hvordan havnivåstigningen kan se ut i Trondheim i 2090. Kartverket har beregnet stigningen til 53 centimeter, men Rød er kritisk til dette.

– Alle mener det er for beskjedent. De har kun tatt hensyn til at havet ekspanderer som følger av å bli varmet opp. Mange bekymrer seg imidlertid også over at Grønlandsisen og annen innlandsis smelter veldig raskt, og tror havnivået vil stige mer, fortsetter Rød.

Sammen med plansjene ble det også laget VR-applikasjoner der en på et virtuelt Bakklandet og Solsiden kan se overvann ved kraftig nedbør, stormflo, og hva som skjer hvis all grønlandsisen smelter. Applikasjonen ble laget i et samarbeid mellom Institutt for geografi, Norconsult og Baezeni, og er tilgjengelig fra NTNU Vitenskapsmuseet.

Som bachelorprosjekt ved IMTEL VR-lab på Dragvoll, lagde noen studenter et VR-spill hvor all Grønlandsisen smelter på få minutter, og du må løpe for livet over Bybrua til sykkelheisen Trampe på Bakklandet uten å drukne. Vannet stiger saktere

om du gjør klimatiltak som å «skyte» biler som blir til sykler, skorsteinspiper som blir til solcellepanel, eller CO2-molekyler som blir til trær. Studentene laget spillet med hjelp fra professor Ekaterina Prasolova-Førland, leder for IMTEL VR-lab, ved Institutt for pedagogikk og livslang læring, og Jan Ketil Rød.

– Hensikten med det er å konkretisere hva slags effekter klimaendringer kan ha for en. Det er fremdeles slik at klimaendringer virker abstrakte, og at de rammer andre som bor langt unna. Vi prøver å hente klimaeffektene hjem til folk ved å vise dem i kjente omgivelser, forklarer Rød.

DYRE RØR: Muthanna forklarer at rørene under bakken er kommunens dyreste infrastruktur.

Rør i rør i rør

Rørene under bakken er viktige for å få unna ekstra mye regnvann, men mange av rørene ble lagt i en annen tid, med flere grøntareal, mindre asfalt og mindre regn. Rør i Norge er dimensjonert for særdeles kraftig nedbør, men dette er ikke nødvendigvis nok.

– Uansett hvordan vi dimensjonerer rørene våre vil det finnes et scenario der rørene er for små, forteller Muthanna.

Hun forklarer at det vanskeligste med urbane systemer er å leve med det som allerede er gjort. Gjennom store deler av forrige århundre ble elver og bekker lagt i rør, og det ble laget tette flater.

– Den dyreste infrastrukturen de fleste kommunene eier, er nettopp rørene lagt under bakken, sier Muthanna.

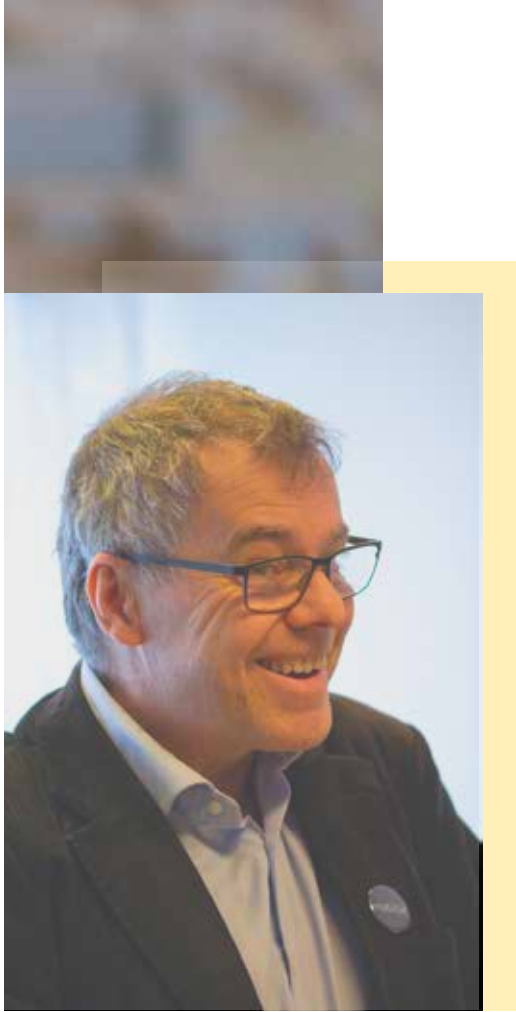
Dødsårsak: Tynn kloakk

– Rørsystemene som ligger i byen er til dels veldig gamle, noen av dem som ligger i Midtbyen er opp mot eller over hundre år gamle. Vi skifter dem ut kontinuerlig, men vi har et perspektiv på at de skal leve i omtrent hundre år, forklarer Johannessen.

Det er imidlertid ikke røralderen som bekymrer Johannessen mest. Hun forteller at da man begynte å bygge avløpssystemer, la man overvann og kloakk i ett rør, et såkalt fellessystem. Først på 70-tallet begynte man å legge disse i to separate rør, men nesten halvparten av byen har fortsatt det gamle fellessystemet.

– Blir det fullt i røret, løser man det på den enkle måten ved å kaste fortynnet kloakk over kanten til nærmeste elv, bekk eller rør som kan få vannet vekk, sier hun.

Dette kalles overløp, og er en av de største bekymringene ved mye overvann fordi det gir forurensningsproblemer. Ligger rørene langs Trondheimsfjorden renner vannet ut i fjorddypet, ligger de langs elva havner overløpet i Nidelva. Johannessen forklarer at det er mindre kritisk om det havner i fjorden. Det er litt verre i Nidelva, fordi Nidelva er en viktig lakseelv, men verst er det om det havner i de små bekkene.

VR-FLOM: Rød forklarer at VR-prosjektene skal få en til å kjenne på klimaendringene selv.

– I de små bekkene kan overløpet være nok til å drepe fisk som ellers kunne ha levd der, forteller Johannessen.

Naturlige tiltak

Overvann kan gjøre en del skade, men det betyr at tiltak stadig forbedres. Samtidig finnes det tiltak både du og jeg kan gjøre. Muthanna forteller at privatpersoner kan koble av takrenna, og la regnvannet renne ned i et regnbed. Et regnbed er et slags dypt blomsterbed, og fylles opp når det regner, ellers er det ikke vann der. Vannet vil infiltrere, eller fordrøyes før det renner videre.

– En behøver heller ikke asfaltere mer enn man må, og kan heller velge et mer gjennomtrengelig dekke å parkere på. Har man et slakt tak kan man vurdere å legge gress på taket, fortsetter Muthanna.

Johannessen sier at når det er meldt kraftig nedbør, vil driftspersonalet i kommunen dra rundt for å undersøke

om sluk og avløp er tette. Dette er noe en også kan gjøre selv.

– Går du forbi et sluk utenfor gata di som er tildekka av is, og snøsmeltinga begynner, blir det bedre hvis du hakker vekk den isen, eller tar unna det løvet som sperrer. Bor du ved en bekk er det bedre å fjerne løvet eller kvisten foran bekkeinntaket. Det er sånt alle beboerne kan bidra med, forklarer Johannessen.

Mange nye prosjekter og utbygginger i kommunen er pålagt å åpne gamle bekker i rør, og gjenetablere naturlige bekkeløp. Det er viktig for å få unna ekstrem nedbør, da bekkeløp er gode flomveier. Bekkeløpene er også viktig for et mer mangfoldig dyre- og planteliv i byen.

– Det er litt tragisk at vi i forrige århundre fjernet naturen, for så å bygge den tilbake. Men å løse dette problemet er tildels så enkelt som å kopiere naturen og sette det inn i bebygde områder, sier Johannessen. **UD**

Behov for tannlege?

Vi er din studenttannlege og hos oss får du alltid undersøkelse til 450 kroner og 10 % rabatt på øvrig tannbehandling.

Du finner våre fire tannklinikker sentralt beliggende på Trondheim Torg, Leutenhaven, Munkegata og Sirkus Shopping.

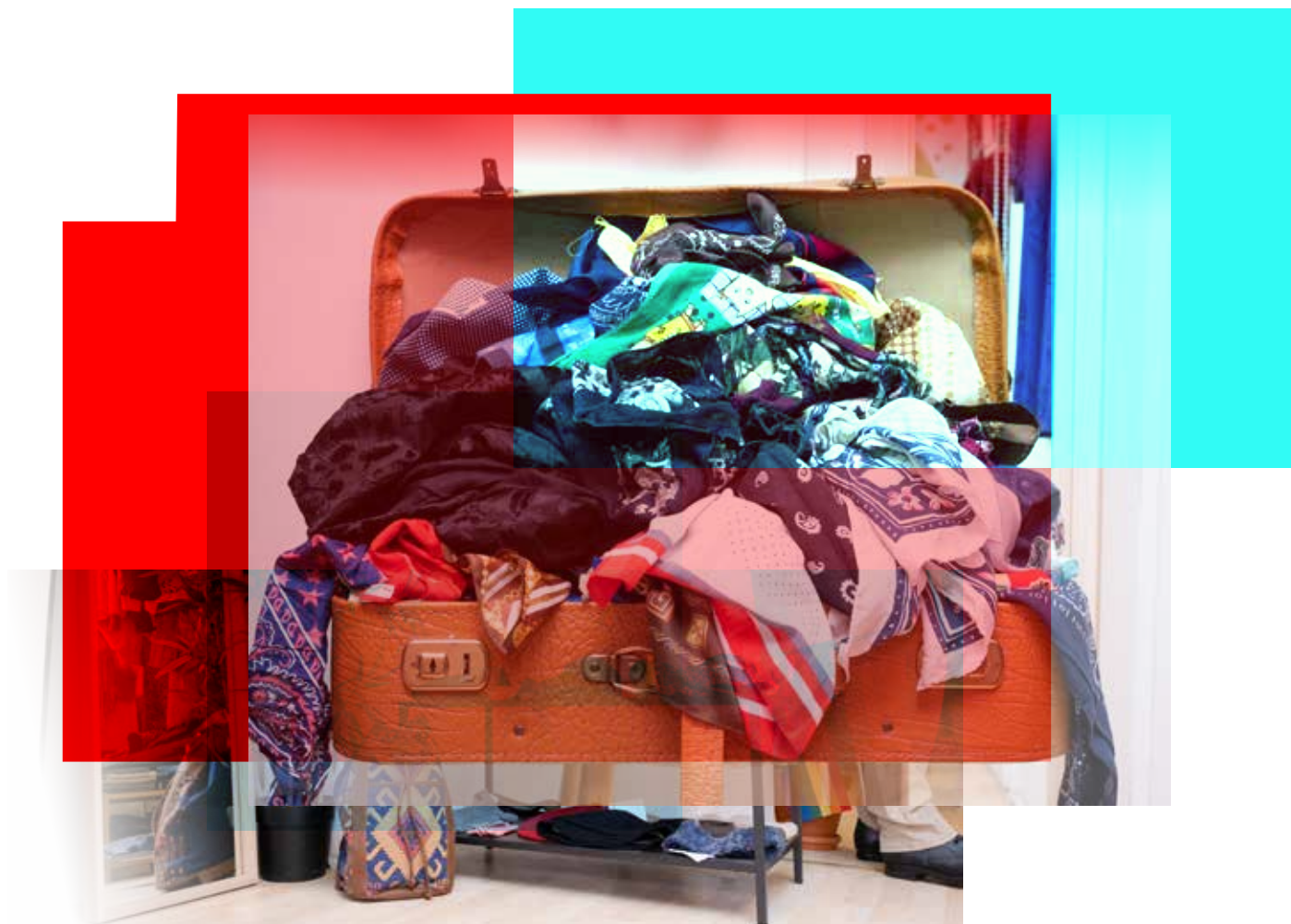
*Kan ikke kombineres med andre tilbud og gjelder ikke tanntechnikerarbeid.
*Studentbevis må medbringes.

 ORIS DENTAL

orisdental.no

450,-

KNUS KAPITALISMEN: Gjenbruk!

Gjenbruk trenger ikke handle om morkne, bleke butikker. Prisløs og Wangsmo hever gjenbruksopplevelsen.

TEKST: Åsmund Hunderi Stemland og Ingrid Ekern | FOTO: Torstein Olav Eriksen

Studenter og unge over hele verden har stilt seg i opposisjon til markedskreftene som ønsker å videreutvikle det kapitalistiske bruk-og-kast-samfunnet vi i dag lever i. Enten på grunn av klimaendringene, arbeidskraftsutnyttelse, forsøpling, eller andre kritikkverdige forhold. I frykt for å støtte et frisluppet marked uten moralske hemninger kvier nok mange seg for å kjøpe det de trenger av klær eller bøker. Heldigvis finnes det flere muligheter i Trondheim for å kunne både kle seg og få lest uten at det skal gå på bekostning av politikk i praksis.

Vi har tatt turen til to av Trondheims fremste destinasjoner for å leve litt mer bærekraftig, og oppdaget at gjenbruk på ingen måte trenger å gå utover livskvaliteten. Opplevelsene våre på Prisløs og Wangsmo Antikvariat var langt over hva vi ville forventet dersom vi hadde tatt turen til Ark og Cubus.

Taktikken til de fleste bruktbutikker ser ofte ut til å være å føre en blanding av høyt prisede merkeklær og stativ etter stativ med ræl. Prisløs og

Wangsmo opererer på den andre siden med nøye kurerte kvalitetsprodukter som forteller en historie. De ansatte i forretningene har også et personlig forhold til produktene de selger. På denne måten blir kvaliteten på de bærekraftige varene høyere, og mer likestilte med elitens luksusvarer.

Tidløst hos Prisløs

Det er ikke alltid like spennende å gå inn på Cubus eller H&M for å handle klær. Som regel finner du sesongens utvalg av bukser, topper og jakker hengende blant 40 like i alle mulige størrelser – ofte produsert på andre siden av jordkloden av mennesker med luse lønn. Det enkleste er ofte å holde seg til det trygge og kjente, og dra dit man vet man finner noe ordinært og ukomplisert. Det er lettere å handle på de butikkene som tilpasser seg samfunnets klare oppfordring om hva som er inn og ut. Man har likevel muligheten til å gjøre det motsatte – å gå på en skattejakt uten at du helt vet hva du har i vente.

Idet vi entrer Prisløs' lyse, spreke lokale i Brattørgata merker vi umiddelbart den ungdommelige auraen som preger butikken. Langs veggene henger fargerike og unike klær fra mange ulike tiår og fra mange forskjellige land. Kundene vi møter i butikken er hovedsakelig i typisk studentalder, og ifølge jenta i kassa, Ane Eriksen Weiseth, så er dette en kundegruppe som i større og større grad handler hos Prisløs.

Prisløs startet egentlig ikke som en bruktbutikk i det hele tatt, men som et eventbasert initiativ hvor Sophia Johansson og Ivar Djurhuus, som etter hvert åpnet butikken, arrangerte vintage-markeder rundt omkring i byen. Et av disse arrangementene var det populære The Vintage Experience på Studentersamfundet, som har blitt et regelmessig arrangement, og senest ble arrangert i januar i år. De både lagde ting selv og solgte ting de hadde funnet på loppemarked videre. De opplevde at etterspørselen etter vintageklær var stor i Trondheim, men uten at det

fantes tilbydere som kunne møte den økende interessen. Derfor ønsket de å selge brukte klær på en litt kulere måte enn det hadde blitt gjort tidligere.

Klær fra Trøndelag og verden

Butikken åpnet i 2017 og Trondheimsstudentene fikk da muligheten til å handle vintage alle dager i uken. For å klare å møte etterspørselen og å finne unike plagg har Prisløs avtaler om storskalaimport fra blant annet England og Nederland.

– Problemet er at alt som blir donert til Fretex, for eksempel, sendes ut av landet til noen store samlingspunkter. Vi må da importere det tilbake, forteller Weiseth.

Hun forklarer at de da ikke vet hva slags typer plagg de kommer til å ende opp med. Fordelen med dette er at det blir noe for enhver smak, og utvalget påvirkes ikke så mye av hva de selv liker.

– Vi liker også å dra på loppemarkeder rundt omkring i Trøndelag og finne norskproduserte ting, så holder vi det litt i Trondheim.

Prisløs driver også med redesign, hvilket betyr at de syr om brukt tøy til nye klær. De endrer for eksempel noen av klærne de kjøper fra utlandet dersom stoffet er fint, men snittet er umoderne. Weiseth forteller at de bruker mange forskjellige slags tekstiler, som gardiner og sengetøy, til å lage nye moteplagg. På denne måten prøver de å skape nytt trøndersk håndverk.

Det er ingen tvil om at Prisløs har funnet en ny og kul måte å selge vintage og brukte klær på. Mange bruktbutikker karakteriseres av en blek og trist stemning, og varierende kvalitet på salgsvarene. Prisløs har ikke gått i denne fella. Lukten av møllspist tøy er byttet ut med klær av høy kvalitet. Man

får en god følelse å være i butikken. Nesten litt for god - vi forlot intervjuet noen hundre kroner fattigere, med en ny gammel jakke i sekken.

Skatter på Wangsmo

Skjult fra de travle handlegatene i Trondheim finner vi Wangsmo Antikvariat. Gjemt bak Vår Frues Kirke like ved Tordenskioldsparken, ligger en butikk som på alle måter virker som det motsatte av hva Prisløs er, bortsett fra at det her også selges bruktvarer. Vidar Wangsmo åpnet antikvariatet etter å ha studert Nordisk språk og litteratur på den allmennvitenskapelige høyskole, det som nå er NTNU Dragvoll. Siden åpningen i 1978 har Wangsmo vært en kilde til blant annet skjønnlitteratur, lokalhistorie, hobbybøker, og særegen, norsk faglitteratur.

MANGFOLDIG: Hos Wangsmo finner du både obskure romaner og kjente tegneserier.

Kundene kan for eksempel spørre etter «gammel treteknikk fra Gudbrandsdalen». Det finnes jo sikkert en bok om det, men det er ikke akkurat lett å finne.

– De kan for eksempel spørre etter «gammel treteknikk fra Gudbrandsdalen». Det finnes jo sikkert en bok om det, men det er ikke akkurat lett å finne, forteller Ola Stai, en av dem som har jobbet ved Wangsmo en stund.

En av styrkene til et antikvariat som Wangsmo er kvaliteten på utvalget, noe kundene vi snakket med i butikken også var enige i. En kvinne vi snakket med var på utkikk etter «Byaasens skole og krets», en rikt illustrert bok fra 80-tallet om Byåsen der hun vokste opp.

– Her er det skatter, uttrykte hun da Stai kom tilbake med nøyaktig riktig bok.

23 000 bøker

Stai forklarer etter kundene har dratt at det er vanlig kost at kundene leter etter

spesielle bøker. Wangsmos største kilde til bøker er fra privatpersoner, dødsbo, eller fraflyttere, og da ender de opp med en god del lokale skatter som man ikke ville funnet på kjedebutikker som Ark eller Norli.

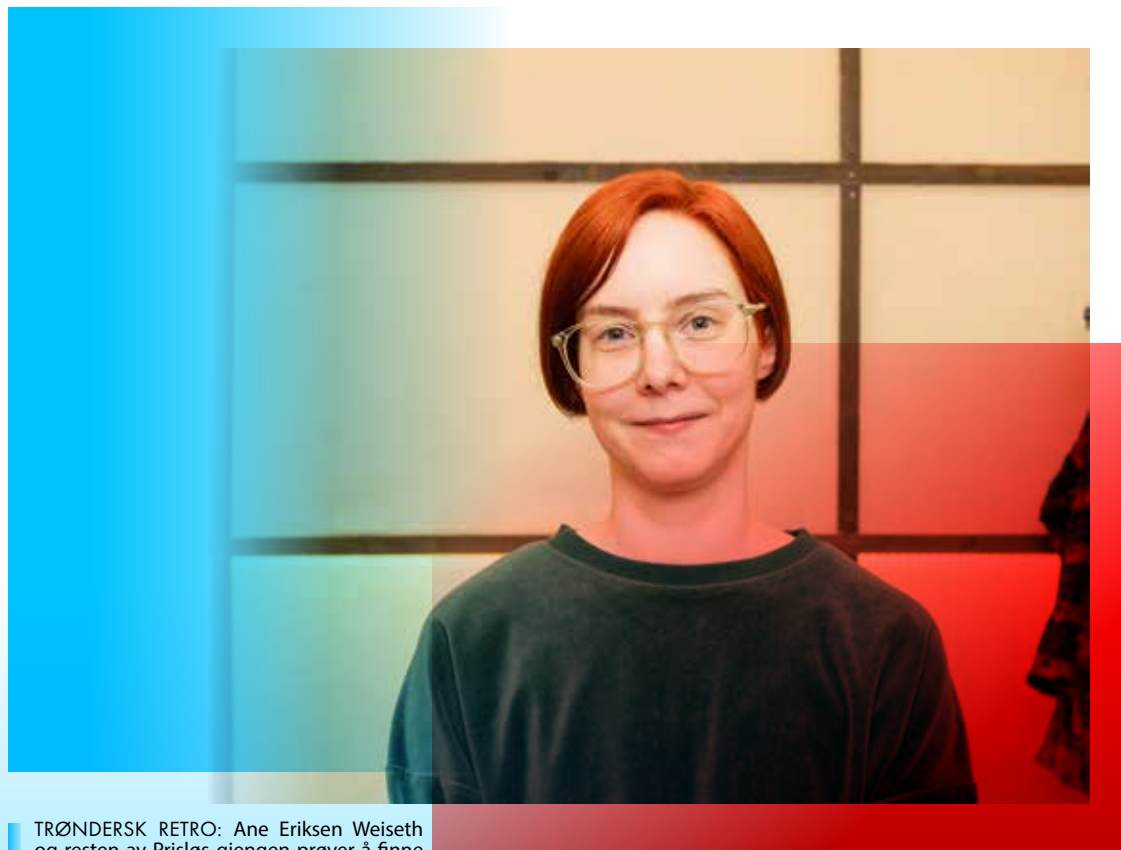
Kvalitetskontrollen deres gjør at hver enkelt bok burde koste rundt 100 kroner for å bli lønnsom, men de tar også inn tegneserier og pocketbøker som de selger for mindre. Dette resulterer i et bredt spekter av forskjellige produkter, men med et unikt utvalg gamle, flotte bøker i god stand.

– Det blir mange som har litt store forhåpninger til at vi har akkurat den boka de leter etter. På Nasjonalbiblioteket annonserer de med at de har over en halv million bøker,

men vi har litt over 23 000. Selv om vi har veldig mange bøker, så er det mange flere vi ikke har, forteller Stai.

I tillegg til bøker selger de også gamle CD-er, Blu-ray og LP-plater, og før Spotify erobret musikkbransjen kom gjerne ungdommer til Wangsmo for å handle CD-er og DVD-er. Ifølge Stai er det sjeldnere nå enn før, men det er også mange studenter som kommer dit for å handle. Klima- og miljøbevisst ungdom er en stadig viktigere kundegruppe for Wangsmo, og han tror det er en trend som kommer til å fortsette.

– Vi er nok fremdeles mest avhengig av foreldregenerasjonen for å overleve, men vi ser flere og flere studenter som kommer hit, sier Stai. **UD**

TRØNDESK RETRO: Ane Eriksen Weiseth og resten av Prisløs-gjengen prøver å finne norske klær og tilbehør på loppemarkeder rundt omkring i Trøndelag

Sjarmfulle vårruller

Spar penger på ekskursjon til Asia og nyt dine hjemmelagde vårruller med god samvittighet.

TEKST: Henrik Hammarstrøm | FOTO: Lotte Vetaas

Mange matelskere opplever at studielånet ikke tillater hyppige turer på thairestaurant, men fortvil ikke. Det er fint mulig å sette av 30-45 minutter av hverdagen til å lage vårrullene du som hardtarbeidende student fortjener. Vårruller er nemlig noe av det enkleste du kan lage, da du kun trenger å bruke tid på å lage fyllet og å rulle vårrullen sammen. Avhengig av hva du fyller vårrullen med vil det mest tidkrevende være selve bretteingen av vårrullene. Dersom du bruker rispapir til vårrullene dine, må du fukte dem før bruk. Videre vil vått rispapir henge sammen med annet rispapir. Vær da forsiktig å ikke fukte flere på en gang.

Til 13 vårruller trenger du:

- 400 g kyllingkjøttdeig
- 6 ss søt chilisaus
- 2 ss fiskesaus
- 1 ss soyasaus
- Tre raspede gulrøtter
- 200 gram finkuttet hodekål
- Én finkuttet løk
- Rapsolje
- Risapapir eller tilsvarende til vårrullene

Framgangsmåte:

1. Ta rapsolje i pannen og stek kyllingkjøttdeigen til den blir brun
2. Tilsett raspet gulrot, finkuttet hodekål og løk
3. Tilsett 3 spiseskjeer med søt chilisaus
4. Tilsett 2 spiseskjeer med fiskesaus
5. Tilsett 1 spiseskje med soyasaus
6. Stek i 10 til 15 minutter
7. Sett ovnen på 210 grader
8. Ta fyllet på rispapiret og rull vårrullen din
9. Legg vårrullen ned på bakepapiret til stekebrettet
10. Pensle vårrullene med rapsolje
11. La vårrullene stå i ovnen i 10 minutter

GULLBALL

I denne runden tildeler vi gullballen til det italienske fotballaget Atalanta BC. De mottar ikke ballen på grunn av deres sjarmerende og målfarlige angrepsspill. Nei, gullballen deles ut til Atalanta for deres fantastiske initiativ til å rekruttere nye fans. Fotballagets hjemby, Bergamo, ligger midt mellom storbyene Torino og Milano. For de som ikke vet, har disse storbyene noen av de alle største klubbnavnene i europeisk fotballsammenheng, nemlig Juventus, AC Milan og Inter Milan. Det har dermed blitt en tradisjon i Nord-Italia at innbyggerne ofte holder med ett av de tre lagene. Atalantas klubbpresident, Antonio Percassi, startet derfor en kampanje for å rekruttere fans til hjemklubben. Målgruppen er nyfødte spedbarn. Alle barn som blir født i Bergamo får en Atalanta-drakt i miniatyrstørrelse og to flasker lokalprodusert babymelk i håp om at de vil støtte hjemmelaget. I den moderne fotballen er dette noe vi ser veldig sjeldent, og vi hyller initiativet.

RØDT KORT

Et returoppgjøret om tungvektstittelen mellom Tyson Fury og Deontay Wilder var akkurat det fansen hadde håpet på. Et tett oppgjør som ble avgjort med en klar vinner. Britiske Fury vant kampen i syvende runde på en Teknisk Knockout (TKO) og ble beholdt tittelen som verdens beste tungvektsbokser. Det røde kortet går imidlertid til motstanderen Wilder. Før enhver boksekamp pleier det å være en innmarsj til bokseringen. Dette er ofte litt av et show da utøverne «dress-to-impress» for å psyke ut motstanderen og vise hva de er laget av. Wilders antrekk var en 20 kg tung rustning som han tok på seg 15 minutter før han skulle begynne marsjen til bokseringen. Etter kampen pekte Wilder på akkurat denne rustningen som grunn til at han tapte kampen. Han påsto at bena var svekket etter å ha hatt på drakta så lenge før den avgjørende kampen. Kjære Wilder, ett av dine kjennetegn er at du går i disse rustningene før en kamp. Etter 42 profesjonelle boksekamper bør du vite hvilke effekter denne drakta har. Sannheten er at du tapte mot en bedre motstander i Tyson Fury.

bk
trykkpartner
Tungasletta 7 - 7047 Trondheim
ET MODERNE MEDIEHUS

Ekstra billig mobilabonnement
1GB
119,-
Se alle abonnement på trondelagkraft.no/mobil
TrondelagKraft

RADIO REVOLT
DIN STUDENTRADIO
RADIOREVOLT.NO

Slaget i Estenstadmarka

NTNUI og flere andre idrettslag er svært positive til et Næranlegg Øst i Trondheim. De møter derimot sterk motstand fra miljøforkjempere og beboere rundt om i Estenstadmarka.

TEKST: Isak Brønseth og André Torvestad | ILLUSTRASJON: Benedikte Ytterli | FOTO: Nora Rønningen

På en liten tur oppe i marka en torsdag ettermiddag møter vi flere lystige skigåere. Det er nydelig vær, og natten i forkant har til og med bydd på ny snø i løypene. Vi kommer imidlertid ikke særlig lenger enn 15 meter inn i løypa mot Estenstadhytta før vi får merke den pågående konflikten. På flere av lyktestolpene henger plakater med «NEI TIL ASFALTERTE RULLESKILØYPER I MARKA VÅR». Et klart budskap. Under står det: «Vet du at det planlegges 2-3 km med asfalterte rulleskiløyper, med minst 3m bredde i dette området? Sann vil vi ikke ha det her». Alle vi støter på er stort sett imøtekommende og stopper gjerne når vi ønsker å stille noen enkle spørsmål. Imidlertid har svært få av dem gjort seg opp en mening om et eventuelt næranlegg og markas framtid. Det er før vi tilfeldigvis møter tidligere utbyggingsleder i Granåsen, Øyvind Larsen.

– Jeg har brukt marka i 37 av mine 43 år. Jeg er jeger og digger fjellet, sier han.

På spørsmål om han er positiv til et nytt anlegg er han sikker i sin sak:

– Ja. Idretten trenger et anlegg på denne siden av byen også. I Granåsen var vi gjennom akkurat det samme. Folk tror at vi bare lager motorvei og ødelegger. For mange skal alt være så forbaska svart/hvitt. Det er greit å være for eller mot noe som dette, men mange overdriver. Dette betyr lite i forhold til for eksempel koronavirus og andre ting.

Polarisert debatt

Avtroppende leder for NTNUI langrenn, Jørund Vala, skrev i et innlegg til Under Dusken at også de støtter planene om skianlegg i Estenstadmarka. De ser på det som viktig for å ivareta langrennssporten og håper et anlegg vil gi

flere studenter muligheten til å drive med idrett. I ryggen har Vala syv lokale idrettsklubber og facebookgruppa «vi som vil ha næranlegg med rulleskiløype og samtidig ta godt vare på marka».

I forkant av Valas innlegg skrev geografi-student Kristoffer Stålby et innlegg på Dusken.no om at NTNUI er «blant flere skiklubber som vil asfaltere områder i Estenstadmarka». Han er spesielt bekymret for klimaaspektet i saken, en bekymring som også deles av flere i facebookgruppa «vi som vil beholde turområdet ved Fuglmyra/Steintrøa slik det er».

Kultur-, nærings og idrettsdirektør i Trondheim kommune, Ola By Rise, sier at ingenting er bestemt enda og at de vil ha åpenhet rundt eventuelle planlegginger. Skiklubbene tror

motparten har misforstått omfanget av anlegget.

Viktig med tilhørighet i nærområdet

Oddbjørn Bruland er professor ved institutt for bygg- og miljøteknikk ved NTNU og leder for Strindheim IL Ski. Han mener at realiseringen av et nytt anlegg øst i Trondheim vil være svært viktig for skiidrettens framtid i byen.

– Det tar en halvtime til en time å komme seg til Granåsen fra østsiden av byen. Vi tror dette er en hemning for at mange starter med skiidrett, sier Bruland.

Han er også opptatt av at klubbene på østsiden av byen skal ha en naturlig møteplass, slik at det kan bygges et fellesskap i området. Dette mener

VIL HA DET SOM I BYÅSEN: Leder i Strindheim IL Ski Oddvar Bruland i Strind mener at idretten trenger et anlegg på østsiden av også.

han vil både øke rekrutteringen og gi ungdommen en mulighet til å holde på lenger.

– Vi ser på hvordan Byaasen Skiklub har det, som er tydelige på at et anlegg betyr mye. De er den største klubben i landet nå, sier Bruland.

Konsekvensene vil være at den samme trenden forsetter, mener han. Noen ganger får de store grupper, mens andre ganger mister de hele årskull. Det er stor variasjon i hvor mye av rekrutteringen som går bra. Mye av dette kommer som et resultat av mangel på tilhørighet, tror Bruland.

– Vi hører ikke til noen plass, sier han med et sukk.

Han er tydelig på at det blir en gedigen skuffelse dersom dette ikke blir en realitet denne gangen. Det var et prosjekt som var forsøkt tidligere, men aldri med et så bra grunnlag som nå. Han tror de fleste som uttaler seg i media ikke vet hvordan anlegget vil se ut, og at de forestiller seg noe som ligner på Granåsen. Dette avviser han, og synes det er leit å lese om hvordan noen fremstiller prosjektet.

– Vi blir litt deprimerede når de som ikke er enige med oss er så høylytte. Slik som forholdene er for skiidretten nå, blir rekruttering svært vanskelig. Enkelte sesonger mister vi hele årskull på grunn av dårlige snøforhold, sier Bruland.

Motreaksjonene har kommet fra flere hold. Argumentene går i hovedsak på natur og miljø og konsekvenser for de som ferdes i området. Bruland mener skiklubbene har prøvd å samarbeide med ulike interessegrupper om anlegget.

– Så tidlig som i 2013 tok vi kontakt med foreningen Strindamarka Vel. Da var de nære på å signere en avtale med oss, men så sluttet lederen deres, og saken ble tydeligvis ikke tatt videre til det nye styret, siden de hevder at de ikke er blitt involvert, fortsetter Bruland.

Dårlig informasjonsflyt

Året etter, i 2014, ble Harald Norem ny leder for Strindamarka Vel. Han hørte ingenting om planene før han i høst ble kontaktet av facebookgruppa «Vi som vil beholde turområdet ved Fuglmyra/Steintrøa slik det er», som i skrivende stund har 2799 medlemmer. De er kritiske til at verken klubbene eller kommunen har kontaktet dem de siste seks årene, og stiller spørsmål ved den generelle informasjonsflyten i saken.

– Mye av motstanden de har møtt er nok et resultat av dårlig informasjon til offentligheten, tror Norem.

Norem forteller at de ikke har slått seg helt vrang i saken, men har kommet med en uttalelse til kommunen om hva de mener er et passende kompromiss.

– Vi mener det må være mulig å få til et nærskiområde, men uten å krysse dagens lysløype. Vi mener også det er feil å asfaltere deler av løypene, sier Norem.

Han råder idrettslagene og kommunen til å være tydeligere på hva som er planen for området. Han reagerer på at kommunen bare kommer med små biter av informasjon hele tiden, istedenfor å komme med alt av planer samtidig. Dette mener han vitner om en uredelig behandling av saken.

Er det dette skattepenga mine går til?

Prospektet sier at prisen på anlegget totalt kan ligge på i overkant av 44 millioner kroner. Et uunngåelig spørsmål blir da hvem som skal betale for dette. Ola By Rise sier at kommunen i utgangspunktet ikke ønsker å bla opp.

– Klubbene vil at kommunen skal betale, men det heter seg i vedtaket at idretten skal betale. Jeg er ikke sikker på om klubbene som har satt dette i gang er enige om hvem, sier Rise.

Bruland i Strindheim Ski sier de ikke vil gi seg i søken etter kommunal støtte med det første. I tillegg har han håp for at mange vil bidra med et tradisjonsrikt norsk fenomen; dugnad.

– Det er flere forskjellige ordninger for å finansiere dette. Det siste er at skiforbundet skal bidra med støtte. Vi kan også bidra, men kommer fortsatt til å vende oss mot kommunen og sponsorer. Det kommer også til å bli masse dugnad der det lar seg gjøre.

Bit for bit av naturen

Naturvernforbundet i Trondheim er bekymret for hvordan planene vil påvirke mangfoldet i området. De peker på rapporten fra Det Internasjonale Naturpanelet (IPBES) fra 2019, som slår fast at tapet av naturmangfold er økende og vil ha alvorlige konsekvenser for mennesker over hele verden. IPBES har også rangert endret arealbruk som den største trusselen mot naturens arts mangfold, over overutnyttelse av naturens ressurser og klimaendringer. Leder i Naturvernforbundet i Trondheim, Gaute Dahl, er bekymret for hvordan vi argumenter i slike situasjoner.

– Dette er et typisk dilemma som dukker opp når man «bare» skal ta en

bit av naturen. Man tar bit for bit og byen fortsetter å ese ut, sier Dahl.

Han synes det er kjedelig å være den som sier nei til slike prosjekter, siden han absolutt ser nytteverdien i et slikt anlegg. Det er likevel viktig å ta vare på naturen, da slike prosjekter dukker opp hele tiden.

Han slår også et slag for den «vanlige» naturen. I saker som dette stilles det ofte spørsmål om det er noen spesielle forhold som taler mot utbyggingen i områder som Strindamarka. Det er lett å glemme at det også er viktig å ta vare på den helt alminnelige naturen, minner Dahl om. Dette er hjemmet til dyr som frosker, insekter og fugler, dyr som ikke nødvendigvis kan flytte seg. Dersom man bare skal ta vare på spesiell natur blir det ikke mye natur igjen.

– Når jeg tenker tilbake husker jeg at det var så mye insekter at vi ofte måtte vaske bilruta når vi var ute og kjørte. Dette kan jeg ikke huske å ha gjort de siste 15 årene, sier han.

Dahl peker også på naturen er et viktig karbonlager. Når vi mennesker graver grøfter og asfalterer veier i skogen slippes det ut store mengder CO2 som tidligere har vært lagret i jord og planter. Forholdene i skogbunnen påvirkes også, slik at karbon i jorden brytes ned og blir til CO2. Han påpeker at i et fremtidsperspektiv vil vi få store problemer når vi hogger ned skog, da det tar mange år før en eventuell ny skog tar opp like mye CO2 som lå lagret.

– Selv en lokal sak som dette vil gi betydelige klimautslipp, poengterer Dahl.

Avslutningsvis kommer han også med noen tanker rundt hvordan skisporten har utviklet seg.

– Ski var jo opprinnelig et hjelpemiddel, så det er interessant å se hvordan det har utviklet seg. Med så spesialiserte ski som vi har i dag må vi visst asfaltere og preparere med maskiner og snøkanoner for å kunne stå på ski. **UD**

In a small hall in the Trondheim Library, a few NTNU academics want to prevent the next genocide

Indians at home and in Trondheim are terrified of what is happening to their country.

TEKST: Benesikt Erikstad Javorovic | FOTO: Diana Lindbjerg

– We are just a small group of people who have either been in India for the last few months, or followed the situation through the media, and felt knowledge needed to be heard in Norway. Especially about the police brutality facing institutions of education. Universities like NTNU should take a stand, considering what institutions in India are facing, Prerna Bishnoi says.

She is an artist who also teaches at KIT NTNU. She is one of two people speaking at the meeting titled «India Resists: The Rise of Fascism in India», held by a group of Indian expatriates with ties to NTNU. The Magisterial Hall, on the second floor of the Trondheim Municipal Library, a handful of people are gathering. Some Indian, some Norwegian. A Hindi version of the Italian folk song «Ciao Bella» plays in the background. Adopted by resistance fighters combating fascism in Italy during the Second World War, today it is an anthem of resistance to

totalitarianism in an entirely different time and place.

Meanwhile, in India, protests and meetings are ongoing, and have been for several months now. For many, students protest, collective action, and the violent response of the government have become almost routine. Law student Afif Khan attends Aligarh Muslim University in the region of Uttar Pradesh, and Shivangi Pandey studies English at Jamia Millia Islamia University in New Delhi. Both universities have long had protests, and both have been stormed and brutalized by the police.

– I was at the university when the violence was relatively controlled. That's the way it is now. If there is not an open fire at the university, we just think «This is fine, everything is normal». The next day I texted my friend who was at the university if they needed anything from off-campus, and got the reply: «Opened fire, don't come, stay safe», Shivangi says.

Fear of an Indian nazism

This was on the 15th of December 2019. Police opened fire on students of Jamia Milia protesting peacefully, wounding hundreds. Less than a week before, on the 9th, the Home Minister of India, Amit Shah presented a controversial new citizenship law. The CAA, or Citizenship Amendment Act. Two days later it passed through the Indian parliament. It presents a path to acquiring Indian citizenship to religious minorities emigrating from the muslim majority countries of Afghanistan, Bangladesh and Pakistan.

While the government claims this is benevolent legislation, simply expanding citizenship, it quite explicitly excludes the muslim population. For the first time, the constitutionally secular state of India will have its citizenship determined based on religion. This comes around the same time as the rollout of a National Register of Citizens in the state of Assam, designed to identify and detain illegal immigrants.

POETRY: This line, from a poem by the Pakistani poet Faiz Ahmed Faiz, would translate as "Speak, for your lips are free".

It has later been proposed to roll it out across India. Proving citizenship has been shown to be difficult, especially for minorities and the poor. People have essentially been forced to prove their citizenship, and the majority of those left off the list of citizens are muslims. With several illegals dying in forced detention centers, the aforementioned Home Minister, Amit Shah, referring to migrants as 'infiltrators' and 'termites', and muslims murdered by gangs of far-right sympathizers, protestors are coming to fear the worst. To Afif Khan, the situation is all too reminiscent of fascism, and even nazism of the past.

– You have the hero worship of Narendra Modi. There is consistent attack on muslims, like there was with jews in Germany. They are turning citizens into non-citizens and forcing them into detention centers. These detention centers are being funded

by public Indian tax money, and with the economic problems I fear people will begin asking why we are spending so much money on this. If they cut funding things will only worsen, with starvation, suicides or in the worst case scenario detainees being killed, he says. Although somber, it is also with the matter-of-factly tone of someone within the field of law.

In Europe, many are understandably hesitant to draw the parallel of nazism. However, one lesson one can draw from the death camps: The eradication of the later war years was not planned from the start. It evolved from the circumstances Germany found itself in. It is this perverse logic of fascism that Afif fears will grip India. The fact that the ruling party, BJP, sprang out of the paramilitary group RSS, which openly admired Hitler and Mussolini during The Second World War, makes the comparison seem more apt.

Stages of genocide

Back in Trondheim, these are the same fears shared by Prerna and her fellows. They talk about the Ten Stages of Genocide, developed by Dr. Gregory Stanton, the founder of the organization Genocide Watch. These are the ten stages by which a genocide happens as identified by Stanton, beginning with 'classification' of 'us versus them', and ending with 'denial' that it ever took place. When briefing congress at the end of last year, Stanton said India was at the eighth stage of 'persecution', the one just preceding the ninth of 'extermination'. When I ask Prerna how likely she believes this is, she has difficulty answering.

– I just hope it will not happen. It is hard to even think about. I just don't know how to answer something like that, she says hesitantly.

By this time the small group has left The Magisterial Hall and Trondheim Library behind. Now holding a small demonstration in the trade street of Nordre. The protestors have brought a few Indian flags, as well as some placards carrying messages of tolerance and democracy. The sound of «Do You Hear the People Sing?» from *Les Miserables* and «I Want to Break Free» by Queen is occasionally interrupted by a few short speeches.

– We are so worried about the people back home. I have a friend at one of the universities that were attacked, and right now they are facing so much uncertainty about the future. While protests are organized every single day back home, there is so much fear, because the police try to stop them, says Musab Khalid Naqeeb.

Together with Prerna, he held a facts-oriented and sober presentation earlier at the library, their academic background shining through. But now, out on the street, divorced from the powerpoint, facts and figures, their fear of seeing their home turned into something horrific is apparent.

– When everything started happening, because I have family back in India, my first thought was ‘when will the internet be shut down in my city?’. The moment that happens, I will not be able to contact them. That scares me as well.

Internet shutdowns has been another regular tool of the Indian government. Prerna talks about the internet being shut down for days in Delhi, where her parents live. In the muslim majority state of Kashmir, it was shut down for months. In Kashmir, they didn’t just

lock down the internet, though, they locked down the entire state. Still there are militarily enforced curfews. With the world now being forced inside their homes due to fear of the Covid-19 virus, perhaps one is able to understand just a small part of what the Kashmiris have been going through for months.

A loss of power for the higher castes

So what is the appeal of the Indian far right, and how does it stay in power? While Shivangi may have progressive views, not all her family does.

– I am from a very right-wing family. My father will sit down at the table and talk about how the mass rape of women in Kashmir was justified and should happen more. My uncle, for instance, who is also right-wing, would say this

PROTEST: Musab Khalid Naqeeb is proud of the fact that Indians have kept protesting in spite of the harsh conditions.

is something that shouldn’t happen in a decent society, she says.

Shivangis family is part of the Brahmin, the highest caste of India. She believes much of the appeal of the hindu nationalism comes from a loss of power.

– You can be a working class Brahmin, who does not have much. Then it is easy to feed you the idea that the reason you are not richer is not because the government has failed you, but because of a muslim invasion.

According to Afif, Modi rose to power on a platform of changing a system run by a corrupt predecessor. By many, he was viewed as a reformist, who was going to bring development to India.

– Today, the economy is not doing very well. The growth rate has slowed, banks have been shut down. Even the centrists and center-right voters understand now that he is not the promised reformer. So, the new narrative is that we have to get rid of the immigrants, he says.

Still hopeful

However, in spite of everything, both Afif and Shivangi still believe there is

hope that India can push back against extremism and hatred. They see this hope largely in the constitution.

– Indian roots are constitutionally very strong. You do see the courts pushing back on some things, Afif says.

For Shivangi there is a historical ring to this situation. The nation of India started by resisting the injustices of British colonial rule.

– What gives me hope is what we are doing right now. Resisting an oppressive regime is how this country started.

Back on the streets of Trondheim there is also hope. While a demonstration of about twenty people trying to change policy in a nation of 1.3 billion might seem like a tiny drop in a very large ocean, the feeling here is that everyone has to do whatever they can. For Afaz Ahmed, postdoc in energy and process technology at NTNU, it all has to start somewhere.

– I feel good, actually. The people who came, they didn’t have to come. They are not themselves affected by what happens in India. We will do more later, but now I am thankful to the people who came out and supported us.

UD

Jeg måtte holde meg unna mektige menn hvis jeg skulle finne min egen stemme

Vibeke Løkkeberg har vært en foregangskvinne i norsk filmbransje siden 60-tallet. Ifølge henne er det lite som har endr seg i bransjen de siste femti årene.

TEKST: Emilie Portås Anderssen, Tomine Barstad Solvang

FOTO: Kaj Grønberg

Det er Kosmorama og vi kommer ut av kinosalen lettere oppskaket etter å ha sett Vibeke Løkkebergs dokumentar *Gazas tårer*. I dokumentaren følger vi tre barn som på hvert sitt vis blir rammet av bombingene på Gaza vinteren 2008/2009. Barneperspektivet er noe som gjentar seg i flere av Løkkebergs filmer og dokumentarer, blant annet i *Løperjenten*, *Hud* og *Måker*.

– Barneperspektivet er det ærligste perspektivet man kan ha for å fortelle noe som helst. Kontakten mellom det brutale og det uskyldige blir fremhevet på den måten, sier Løkkeberg.

Engasjementet for de marginaliserte er utvilsomt noe som har holdt henne gående som regissør. Hjemstedet Laksevåg ble bombet av de allierte under krigen, noe samfunnet i etterkant var sterkt preget av. Løkkeberg skrev boken *Allierte* om hendelsen.

– Boka ble politianmeldt, fordi folk var rasende på at det var våre venner, de allierte, som hadde bombet og drept. Bombingen kom ikke i historiebøkene og vi fikk ikke lov til å nevne det. Det er en underfortalt historie, min bror holdt også på å bli drept, forteller hun.

Bedre på kritikk enn Solstad

I biografien om Løkkeberg får vi innblikk i et virke som har vakt mye

oppmerksomhet i norsk offentlighet, der Løkkeberg har vært gjenstand for mye diskusjon i media. Kritikk er derfor noe hun har lært seg å takle. Løkkeberg mener at det er viktig å styrke sin egen integritet slik at man kan takle utfordringer bedre. Hun pleier å bruke Dag Solstad som eksempel på hvordan man kanskje ikke burde håndtere kritikk.

– Som vi så ble han jo veldig rasende når noen pirket på boka hans (*Tredje, og siste, roman om Bjørn Hansen*, journ. anm), han ble så sint. Men det kommer jo bare av at han ikke er vant til å bli motsagt. Han har ikke hatt det sånn som meg, mener Løkkeberg.

Mye av Løkkebergs virke kommer fra et engasjement rundt det å bryte tabuer, med dokumentarer om abort og prostitusjon, samt psykisk helse i filmen *Åpenbaringen*. På 1970-tallet ble Kulturrådet kritisert for å gi disse verkene støtte.

– *Abort* var den første dokumentaren jeg lagde. Jeg mente kvinner skulle bestemme retten til abort, akkurat slik som de kjemper for i dag, sier Løkkeberg.

I år har også Kulturrådet fått kritikk for å gi støtte til kunstnere som produserer verk rundt blant annet menstruasjon.

Vibeke Løkkeberg

- Filmregissør, forfatter, skuespiller, modell

- Født i Bergen i 1945

- Aktuell i Johanne Kielland Servolls biografi: Vibeke Løkkeberg - en kunstnerbiografi

– Det er fortsatt et tabu. Makten er interessert i makt, de er ikke interessert i at man opponerer mot den kulturen i landet som de ønsker seg – den som er greiest for dem å takle. De synes dette er uvesentligheter, akkurat slik som de synes kvinners liv er uvesentlig, sier Løkkeberg.

Viktigheten av metoo

Dagen vi prater på telefon, er dagen før 8. mars. Løkkeberg var invitert for å holde festtale, men ble dessverre syk. Det blir derfor naturlig å spørre hva slags forhold Løkkeberg har til kvinnedagen:

– Det må jo bety noe for alle, det er en veldig viktig dag. Det betyr mye å

5 KJAPPE

- Hva er din største kulturopplevelse?

Det må være min første kinoopplevelse: *Snehvit og de syv dvergene*. Opplevelsen av at du er så hengitt rent fysisk til det du ser på lerretet er et helt fantastisk minne. Jeg tror ikke noe kan slå det.

- Hva er din favorittfilm?

Mine favoritter er jo så gamle! Jeg har mange favoritter fra den nye franske bølgen på 1960-tallet, italienske regissører og spanske filmer. Det å nevne en er ikke nok, det blir heller hele perioden.

- Hva liker du å gjøre på fritiden?

Jeg er veldig glad i å leke med barnebarna mine.

- Har du et forbilde?

Goddard, Fellini og Tarkovskij. En gruppe som var veldig aktuelle da jeg sugde til meg alt om film- og regissøryrket.

- Har du et råd til studenter?

Det er viktig å lære seg å si nei der man burde si nei. Lev mer ansvarlig, dere har så store muligheter i dag. Dere har hatt adgang til alt, slik jeg ser det.

kvinnene henvist til de psykologiske problemene som kvinner eller barn har, og de filmene skal være billige, konstaterer hun.

Takka nei til Fellini

Er det sant at du ble tilbudt en rolle av Fellini og takka nei?

– Det er sant. Jeg skjønnte at jeg måtte holde meg unna mektige menn hvis jeg skulle finne min egen stemme. Hvis jeg skulle lykkes som filmregissør måtte jeg greie å si nei til disse tilbudene, svarer hun.

Løkkeberg forteller at det var vanskelig å si nei til en slik rolle. For kvinner kan en rolle i en kjent regissørs film få store konsekvenser, samtidig som det kan gi negativt utslag, presiserer Løkkeberg. Hun ville ikke vente på en rolle resten av livet som aldri kom til å komme.

– Jeg ville gjerne stille, men jeg ville heller stille i mine egne filmer, på egne premisser og gjøre mine egne roller, avslutter Løkkeberg. **UD**

bli invitert opp til Trøndelag, for det er virkelig noen flotte folk vi har der oppe på Kvinnehuset.

Samtalen vår leder videre inn på temaene metoo og filmbransjen. Løkkeberg savner et norsk fokus i debatten rundt metoo i dag, og mener media henviser for mye til en amerikansk kontekst.

– Jeg har lagt merke til at populærpressen stadig henviser til disse amerikanske berømte skuespillerinnene som har saken mot Weinstein og det er en veldig viktig sak. Det som er interessant er å se at folk er mer interessert i den saken enn hva som skjer på hjemmefronten, sier hun.

Løkkeberg mener at fokuset på metoo i Norge var mer aktuelt å skrive om for noen år siden, og at det er synd det har fått mindre og mindre fokus. Metoo var viktig på grunn av hva bevegelsen markerte, mener Løkkeberg.

– Det er første gangen kvinner har fått en stemme og blitt hørt på dette i vår tid, sier hun.

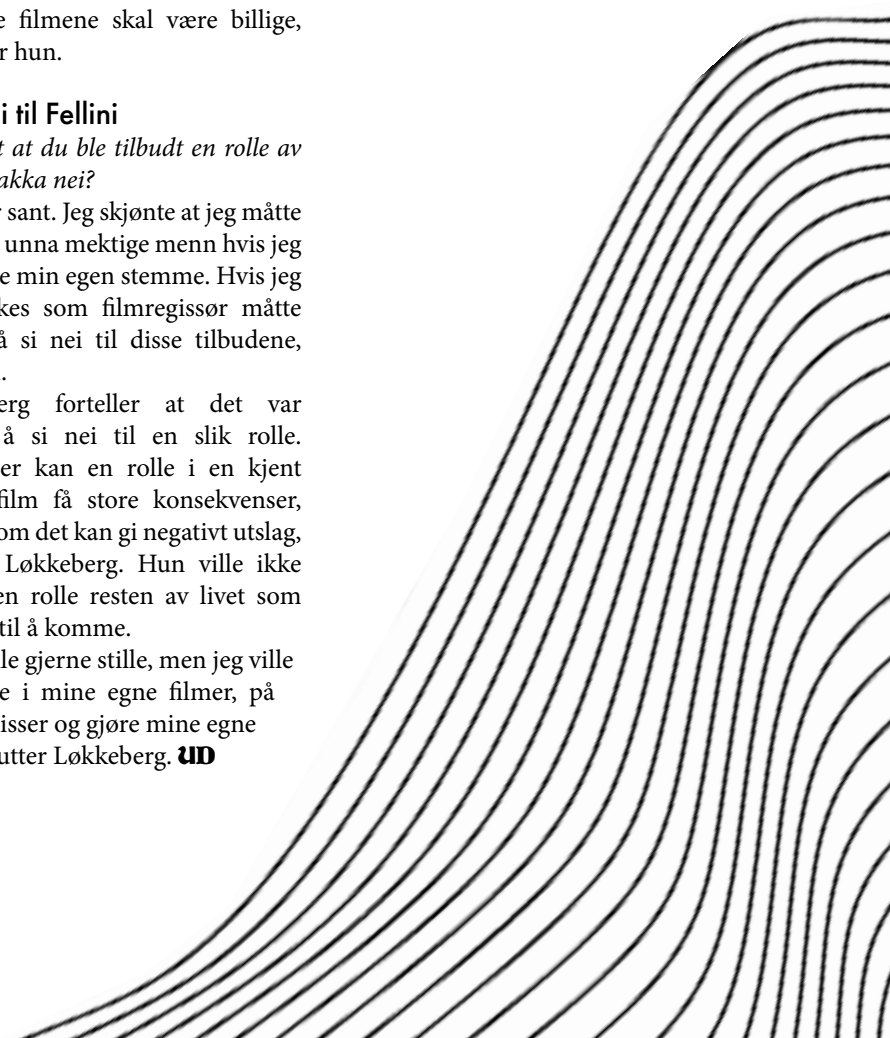
– Jeg synes det er en veldig trist utvikling

Løkkeberg mener norsk films utvikling ikke bare har vært utelukkende positivt for kvinner. Ifølge henne er det ikke så mye som har endra seg i løpet av de siste femti årene.

– Det går liksom i bølger, det går litt framover, og så går det tilbake. Jeg syns det er en veldig trist utvikling fordi det på mange måter er en mangel på følt ansvar og følt selvsansvar.

Løkkeberg synes det blir produsert flere gode filmer, men mener kvinners stilling innen bransjen anno 2020 fremdeles ikke er helt optimal. Kvinner får mindre budsjett enn menn, noe som har blitt en norm innad i bransjen.

– De som virkelig har budsjett eller penger er de som skal gå over Nordpolen til enhver tid eller gjøre noen store bragder hvor de fryser og viser utholdenhet og alt det der. Så blir

Kommentar:

Støtt kunstnerne og artistene som ellers beriker studiehverdagen vår

Mens regjeringen leter etter økonomiske løsninger for kulturvirksomheten, må vi andre ta ansvar.

TEKST: Maren Høgevold Busterud og Tomine Barstad Solvang | ILLUSTRASJON: Astrid Bøhler

Dagen etter at Norge stengte alle skoler, barnehager og kulturtilbud, fortalte artist Frida Ånnevik til VG at det er en pessimistisk stemning i kulturbransjen akkurat nå. Folk mistet et halvt års inntekt veldig plutselig. Det er estimert at norske artister kommer til å tape 200 millioner i løpet av de to neste månedene. Som student synes du sikkert det er kjipt å ha brukt deler av storstipendet på konserter og teaterforestillinger du nå kanskje ikke får oppleve, eller ikke lenger vet når kommer til å finne sted. Men, vi har i hvert fall et sikkerhetsnett i form av Lånekassen. De fleste kunstnere og artister er selvstendig næringsdrivende, og kun et fåtall er ansatt på institusjoner

som gir dem rett på lønn og dagpenger under permittering. Emneknaggen #ingenrefusjon har gjort mange oppmerksomme på problemstillingen. Det er mye usikkerhet rundt situasjonen, og ingen vet hvor lenge det kommer til å vare. Det er dessuten ikke bare kunstnerne og artistene dette rammer, men også nettverket som gjør at de får opptre. Det store flertallet står overfor en stor krise på grunn av sin personlige økonomi. Scenelivet i midtbyen i Trondheim er skjørt. En scenedød har ridd byen i bølger de siste årene, men det siste året har det florert av utesteder som tilbyr livemusikk. Tyven, Lokal og Good Omens, for å nevne noen, har vært viktige aktører for både å vise fram lokale artister, og for å bringe nasjonale og internasjonale artister til Trondheim. Ikke minst Samfundet, med sine tre scener, har spilt en ekstra viktig rolle for å formidle musikk og kultur til studenter til en rimelig pris. Samfundet er også i en økonomisk sårbar posisjon nå, og om man ønsker å bevare tilbudet både Huset og resten av byen hadde for en uke siden, er det minste man kan gjøre å ikke be om refusjon.

Abid Raja skriver i en pressemelding at allerede utbetalte tilskudd til kulturarrangementer som blir avlyst, ikke skal tilbakebetales. I tillegg jobber Kulturdepartementet med å finne løsninger. Like fullt er flere i denne bransjen avhengige av inntekter de nå ikke får. Flere mister også øvingslokaler og arbeidsverksteder, og ikke minst deltidsjobbene de trenger for å drive med kunst og musikk. En student har kanskje ikke vanligvis råd til å støtte organisasjoner som igjen støtter kunstnere, men nå har vi en mulighet til å bidra når bransjen trenger det som mest. Vi kan også støtte ved å huske på å streame norske artister, kjøpe merch fra dem og ved å snakke om hvor mye fint den norske kulturbransjen produserer. Man sparer uansett penger nå som man bare sitter hjemme.

God gammeldags idealisering av undertrykkende kjønnsroller

Adapsjonstrenden av historiske romanseeventyr viser hvordan vi har en høne å plukke med kjærlighetstilstanden i dag.

Illustrasjon: Trude Telle

Stolthet og fordom begynner med de kvinnelige hovedkarakterene som klager over at faren deres ikke vil introdusere dem til den nye ungkaren som har flyttet til fylket. Uten denne formelle introduksjonen styrer kutyme at de ikke får lov til å prate med gentlemannen. I 2020 har vi en lignende inngangsport som styrer våre romantiske interaksjoner: Tinder-matchen. Med fortellinger som *Little Women* og Jane Austens *Emma* som gjen-gjen-gjenfilmatiseres, starter vi tiåret med nok en bølge av interesse for disse kjente og kjære kjærlighetshistoriene. Kvinnene vi følger er fra vårt perspektiv fanget i ekstremt undertrykkende kjønnsroller, og deres romanser er basert på det purt emosjonelle: Ikke så mye som et kyss deles før de er gift. Viser denne fascinasjonen til nok en malplassert «født i feil generasjon»-mentalitet? Jeg tror det handler om hvilke forholdsaspekter som har falt mellom sprekken i dag. Mange unge jenter er så presset til å ikke utvikle romantiske følelser i en masse-hooke-kultur at de higer etter forhold basert på emosjoner. Våre problemer er det motsatte av de historiske heltinnenenes. De måtte undertrykke hver minste fysiske inklinasjon de følte. I løpet av

kjærlighetseventyret deler de to partene sjeldent mer enn et ømt håndtrykk. I dag er mange fanget opp i en kultur hvor det motsatte er tilfellet. Vi er frigjort til å uttrykke oss fysisk, men til gjengjeld sliter mange unge med å uttrykke sine romantiske følelser. Vi har buret oss inne atter en gang. På Tinder er hovedfokuset utseende. Tidligere handlet det om penger og status. Nå handler det om Tinder-profilen som valuta. Vi ser på personligheten til den andre parten på samme måte som disse historiske heltinnene så på personligheten til sine

rike og høyprofilerte forloveder. Forhåpentligvis tilstedeværende, men ikke hovedprioriteten. Disse moderne filmadapsjonene inneholder scener hvor kvinnene endelig får tatt opprør med kjønnsdiskrimineringen som de opplevde. Resultatet blir tidskapsler som viser kvinners motstandsdyktighet gjennom historien, samt et opprør mot undertrykkelsen. En uironisk, genuin hyllest av det kvinnelige kjønn. Dermed kan samtidsjenter nyte det forfriskende kjærlighetsaspektet, med den børen som er kjønnsdiskriminering veiende litt lettere på våre skuldre.

EN HYLLEST TIL TRIKKEN

TEKST OG FOTO: Syver Røinaas

Guds (Grå)kall(bane) fører
våre arme sjeler mot frelse.
-Thomas Aquinas

Bakken rister. Det samme gjør barnevognen ved siden av meg, til én mors skrekk og gru. En haug med heslige porselensfigurer klirrer i monterer hos nærmeste antikvar, og to-tre fotgjengere skynder seg redde over veien. Ristingen øker i styrke. Den dype buldringen nærmer seg. En dueflokk letter forskremt, frenetisk flaksende for å unnsnippe. Guttungen i barnevognen begynner å skrike, høyere og høyere. Et trillende tordenskrall stanser og stilner foran føttene mine. Jeg stiger på. Konduktøren nikker. Av alle radene i trikken velger jeg en langt framme, med ekstra god utsikt. Klokken er 07:05. Dette blir jævlig bra.

Byens beste institusjon

Denne morgenen er det få passasjerer på Gråkallbanen. Foruten konduktøren er vi knapt et dusin, alle godt balsamert i vintertøy. Det er ikke så rart, siden dette er verdens nordligste trikk og

antakelig også den kaldeste. Men, innsiden er faktisk overraskende lun. St. Olavs gate, trikkens holdeplass i sentrum, er forøvrig noe så sjeldent som *åpenlyst bortgjemt*, for rett rundt hjørnet ligger Kongens gate K1 og K2, samt Prinsens like identiske tvillinger. På tross av denne nærheten, lever nok noen av busspassasjerene der i total uvitenhet om at denne trikken og holdeplassen eksisterer. Noen av de mest nærsynte busspassasjerene vil kanskje leve et helt liv i byen – fra fødsel til koronavirus – uten å ense et eneste trikkespør. Disse arme sjelene må sannelig leve en bedrøvelig tilværelse. Jeg kjenner sikkert en og annen, uten å være klar over det selv. Der de står og fryser, har jeg likevel ingen sympati for dem. Gråkallbanen er byens beste institusjon, men kun for de innvidde. Idet jeg innser dette, begynner vognen omsider å bevege seg. *Sayonara, suckers!*

Gratiskonsert

Etter en liten og begivenhetsløs loop setter trikken opp farten. Ved neste stopp skal ingen verken av eller på. Alle trafikklys er grønne. Selv moren med barnevognen smiler, selv om guttungen hennes har våknet. Ved siden av de stakkars bussene glir vi stødige vestover i Kongens gate — en filleristende affære av manglende asfalt, som nok har vært kilde til en del mistanker hos barnevernet de siste årene. Idyllen kan ikke vare. På Skansen stasjon får guttungen i barnevognen selskap av en liten jente på 2-3 år. Noen har tydeligvis stått opp med feil bein. Hun gråter. Han skriker. De to barna hyler deretter om kapp i en slags kakofonisk kanon jeg ikke ante at menneskelige stemmebånd maktet å produsere. Det hele er ikke så rent lite imponerende. Publikum — elleve morgentrotte pendlere pluss én forvirret journalist — lytter i stum ærefrykt. Dessverre forsvinner

begge sangerne av trikken (og til en barnehage?) før noen rekker å gi dem en verdig applaus. Det var synd.

Lys lakserød

Vi fortsetter i stillhet. Den er så herlig at jeg drømmer meg helt bort, og går glipp av et par-tre stopp. I denne roen glir vi faktisk helt opp til Belvedere stasjon, som forøvrig lever opp til navnet. Herfra ser man helt til Sverige. I alle fall nesten. Helikopterplattformen på taket av St. Olavs dukker opp i øyehøyde, men det er langt mer spennende ting å betrakte. Trikkesporene fører oss nemlig rett gjennom boligfeltene, i en nærhet til husene som ikke er å oppdrive fra et bussfelt. Dermed gløtter jeg inn i stuevinduene til de tusen hjem. De fleste familiene spiser frokost; noen få søvngjengere går til sengs; noen gestikulerende ektepar ser ut som de desperat ønsker å skille seg eller myrde hverandre; andre igjen ser genuint lykkelige ut, selv såpass tidlig på morgenen. Som i en åpnert IKEA-katalog glir hundrevis av sofaer, lamper, senger og kjøkken forbi. Nordre Hoem stasjon dukker snart opp som et kuriøst innslag i sortimentet, og Søndre Hoem avslutter montasjen for godt. Været er forresten pent, med et gløtt av blå himmel. Jeg oppdager brått at skyene og innsiden av trikkevognen har nøyaktig samme rødfarge, med et ubestemmelig hint av rosa. Etter litt googling kan det konkluderes med at denne særegne delen av fargespekteret kalles «lys lakserød» på norsk. Snodig.

Samlebånd

Rognheim stasjon – en latterlig moderne anordning i sort stål og led-lys – materialiserer seg. Et par langrennsski entrer synsfeltet mitt, for en kondomdresskledd gærning har steget på med skøyteskisko, raske briller og pulsklokke. Forbi oss suser en annen trikkevogn ned mot byen, stappfull av arbeidere. På sett og vis er Gråkallbanen kun dette: et slags samlebånd som frakter dystre lønnstakere én vei og glade arbeidsledige den andre, for så å returnere alle i motsatt retning hver ettermiddag, mer eller mindre i samme

humør. Denne samlebåndsmetaforen er nok forresten en overforenkling. Muligens også en grov en. Men la oss ikke dvele ved det. Vi skal oppover!

Metropolen Munkvoll

Munkvoll stasjon følger like etter, og vi blir stående i påvente av grønt lys. Her vandrer blikket. Et hvitt og übernorsk trehus med Coca Cola-persienner – Sicilias diametrale motsetning – bærer stolt tittelen «Palermo Restaurant og Pizzeria». Stasjonen er i tillegg omkranset av en rekke

andre hjørnesteinsbedrifter, deriblant Pizzabakeren (som antakelig er en av Palermos arge konkurrenter) og Vigdal Begravelsesbyrå (som antakelig ikke er det). Jeg gløtter deretter bort på Sporveismuseet, bort på de triste trikkene som står parkert der med fjesene klemt opp mot glasset, lengtende etter å flykte fra sitt lille mausoleum. Det hadde i grunn vært gøy å reise med en av disse gamle vognene en gang, kanskje til neste... Lyset blir omsider grønt, og tankerekken stanser. Trikken akselererer derimot brått, ivrig etter å komme seg unna. Følelsen er gjensidig.

Gråkallbanen i tall:

- Turen frakter deg 235 meter opp, og minst like langt ned.
- Det er bare 19 stopp, men uendelig mange om du velger å ikke gå av.
- Både antallet og formen på Gråkallbanens tuneller er O.
- Trikken øker iblant den truede ekornbestanden langs sporet med ett eksemplar*.
- 13,7 milliarder. Så mange år tok det før banen ble fullført.

*om man teller med halve ekorn.

tilfellet. Alt trenger ikke være vakkert her i verden, jeg er enig i det. Men det går an å prøve.

Chartertur anno 1954

På vei ned til sentrum har jeg vanvittig flaks. Mens jeg stresser fram og tilbake med kameraet for å få tatt et par bilder av trikken før den kjører, kommer det en medlidende konduktør bort og spør om jeg vil sitte på med en av de gamle trikkevognene. Om jeg vil! Denne chartervognen blir visstnok brukt til å gi alle cruiseturistene et raskt overblikk over Trondheim, men for øyeblikket er den nesten helt tom. Interiøret fra 1954 er utsøkt, enhver forkrommet detalj gløder paradisisk i lyset. Treverket i skroget – for gulvet minner mistenkelig om det i en snekke eller yacht – er utvilsomt en nær slektning av teak. En rekke restaurerte reklameplakater pryder taket, dette er noe ganske annet enn eiendomsmeglerglisene. Med ett føles det som jeg befinner meg på en eller annen orientekspress i miniatyr, eller inni en av disse herlige små Märklin-modelltogene som trillet rundt og rundt i våre besteforeldres barndom. Vi suser videre ned mot sentrum. Følelsen forblir. Verden virker liten. På tross av den litt for intense nostalgien er jeg overbevist om én ting. Dette – framfor enhver el-sparkeysykkel eller metrobuss – er framtiden. **UD**

Denne trikketuren fant sted 29. februar.

Vår etterspør en oppvåkning

TEKST: Cathrine Solemslie Sæther

Ali Smith bruker våren som motiv for å invitere leseren til å reflektere over verden vi lever i og de som deler den med oss.

Vår er tredje bok i Smiths kvartett dedikert til årstidene. Både *Høst* og *Vinter* har vært inspirert av brexit og hatt fokus på fremmedhat. *Vår* er intet unntak. Her er kritikken rettet mot behandling av flyktninger. *Vår* er samtidig mer håpefull enn sine forgjengere, passende nok gitt årstiden den lar seg inspirere av.

I forhold til *Vinter* er det lite surrealisme, og selv om tidshopp og poetisk språk forekommer ofte, er det aldri forvirrende, og gir viktig dybde til historien. Vi følger Richard og Brit, to separate historier som vikles sammen etterhvert. Richard har mistet alt håp i livet etter at hans nære venn Patricia dør og reflekterer over sitt liv uten henne på en togstasjon i Skottland. Brit jobber som sikkerhetsvakt hos en interneringsleir for flyktninger. Et møte med Florence, en mystisk ung jente, sender henne også ut på en togreise som utfordrer hennes syn på verden.

Smith skildrer en grå verden for begge karakterene i starten. Verdenen de lever i er framstilt likeså, takket være første kapittel hvor et skremmende «vi» uttrykker sitt ønske om sinne, panikk og fremmedhat. Her setter Smith fingeren på svært betimelige temaer

– fake news, rasisme, fremmedfrykt, kjønnsdiskriminering og mennesker i maktposisjoner som fremmer disse.

Samtidig blir begge karakterer introdusert for lysglimt. Vennen Patricia var Richards veileder gjennom liv og virke, og fortsetter med dette etter sin død i hans minner. Unge Florence konfronterer Brit med samfunnsproblemene hun helst vil glemme, men de to utvikler likevel et nært forhold.

Karakterene er sterkt skildret med et muntlig språk som gir dem et engasjerende følelsesliv. Florence oppleves til tider som litt urealistisk og pretensios. Brit, som selv er usikker og defensiv, er imidlertid en god motpol og framhever varmen i begge karakterene. Mellommenneskelige relasjoner står sterkt i *Vår*. Boken er således emosjonell, men aldri sentimental.

Håp vokser i det stille gjennom boken. Slutten er bittersøt: håpefull, men framhever menneskers svakheter så vel som styrker. Gjennom vakkert skildrede menneskelige forhold i en mørk verden inviterer *Vår* leseren til å tenke over hvordan vi behandler mennesker, og ber oss huske på hva historien har lært oss om å bygge murer og spre hat.

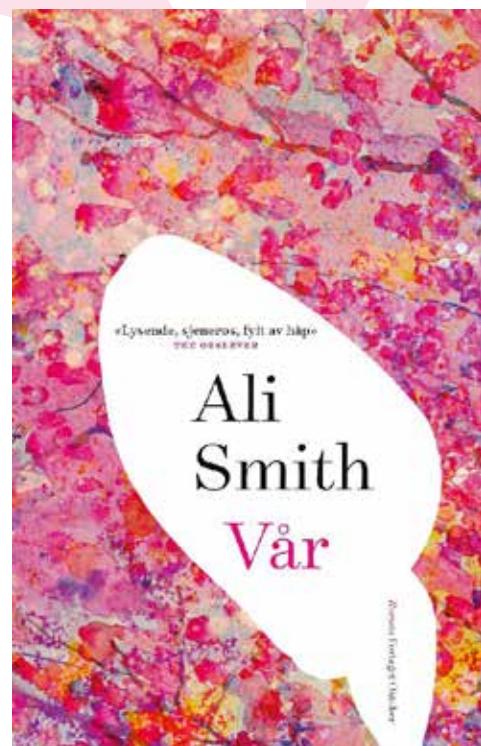

FOTO: Forlaget Oktober

Kommentar:

Fra Album til Deep Chill

På tide å skrinlegge all overflødig musikalsk kunnskap. Nå holder det å vite om musikken passer best på Mormors eller Espresso House.

TEKST: Markus Lynum | ILLUSTRASJON: Ane Morkemo

Spotifys egen-kuraterte spillelister er en del av plattformen de fleste som bruker appen burde ha fått med seg at det har blitt tungt investert i. Det som begynte som oversikter over hva som ble mest streamet, spesifikke sjangre og tidsspesifikk musikk, har nå utviklet seg til å bli et intrikat kart over hvordan man kan skreddersy sin musikalske opplevelse til ethvert arrangement.

Der man tidligere orienterte seg musikalsk med utgangspunkt i sjangre, artister og hva en skallet mann med briller på youtube mener, orienterer vi oss nå ved hjelp av konkrete steder og settinger. Spotify har ikke bare vært med på å forandre måten vi forbruker musikk på, men har i stillhet implementert et nytt musikalsk meningssystem gjennom plattformen sin. Her vises det selvsagt til Spotifys

revolusjonerende måte å kategorisere musikk i henhold til de mest generiske ordene tilgjengelig i det engelske vokabularet.

Gjennom sine innebygde spillelister, brukt av flere millioner mennesker, forandrer Spotify sakte, men sikkert, hvordan vi mentalt kategoriserer musikk. I den musikalske framtiden Spotify ser for seg, vil det ikke lenger være nødvendig for meg å gå til min egen musikalske katalog for å finne ut hvilken musikk som kler sorgen min best. I stedet holder det å klikke seg inn på lista «Coping With Loss», med den fritt oversatte beskrivelsen: «Når noen du elsker blir et minne ... finn tilflukt i disse låtene».

Ved å fjerne behovet for kunnskap om musikk og erstatte det med et bisart høyt antall spillelister som

korresponderer med alle moods man kan se for seg, har Spotify kanskje gjort den største innsatsen, i moderne historie, for å demokratisere musikk. En slik overgang, fra artister til atmosfærer, vil gjøre det usannsynlig vanskelig å hevde seg med sin musikalske kunnskap.

Det viktige nå er ikke lenger hvilken musikalsk kategori man skal plassere låta i, men om det passer best i «Rustikk-kaffesjappe-med-dårlig-service-lista», «Jeg-vil-fremstå-intellektuell-på-date-jazz-lista» eller «Vors-med-lite-å-snakke-om-lista». Ved å få musikalske assosiasjoner til å handle om generiske begreper som beskriver interiøret på Dromedar vil vi sakte men sikkert ende opp i en musikalsk framtid hvor all musikk er Muzak.

MED HJERTE FOR VINYL I 15 ÅR

TEKST: Tine Løvås og Lisa Bye | FOTO: Jonas Aagaard

Det trondheimsbaserte plateselskapet Crispin Glover Records feirer jubileet med en hyllest til vinylkunsten. Sammen med grunnleggeren mimrer vi om oppstarten, hesteveddeløp og Hollywoodstjerner.

Inne i vinylplatebutikken Crispin Glover Records Shop i Olavshallen finner vi Torgeir Lund, eier av butikken og plateselskapet med samme navn som butikken. De siste 15 årene har han og makker Rune Holm drevet plateselskapet som gir ut albumene til lokale band og artister, slik som Spidergawd, Moving Oos og Brutal Kuk. I tillegg ga de ut musikken til den kritikerroste filmen *Trondheimsreisen* fra 2018.

Forbrukslån og hesteveddeløp

Vi setter oss på bakrommet i butikken, som også fungerte som backstage under konsertene de arrangerte under årets Trondheim Calling. Omringet av vegger fylt av vinylplater får vi høre historien om hvordan ideen om å starte opp Crispin Glover Records ble til.

– Jeg har samlet på vinyl siden jeg var liten, og har lest mye om hvordan det fungerer, spesielt i land som England. Vi i Crispin Glover Records ønsker å være en del av «do it yourself»-bevegelsen som har vært aktiv siden 70-tallet. Tanken var i utgangspunktet å gi ut singler fra band som vi syntes var gode og se om det kunne føre til noe.

Ved spørsmål om hvordan de fikk til å finansiere oppstarten av plateselskapet for 15 år siden, forteller Torgeir at han og medeier Rune har ulike minner om hvordan det hele foregikk.

– Rune vil vel si at jeg vant penger på hest, men det kan jeg ikke huske. Jeg mener at jeg tok opp et forbrukslån. Men det er jo mange forbrukslån som har gått til dette i ettertid. Jeg vet at jeg har vunnet på hest tidligere, men jeg kan ikke huske at det var slik det skjedde.

Middag med inspirasjonen for plateselskapet

Inspirasjonen til navnet på plateselskapet kom mens Torgeir og Rune var på en konsert på Avant Garden i Trondheim.

– Jeg sa at vi burde starte et plateselskap sammen, og da Rune spurte meg om jeg hadde ideer til navn, svarte jeg at Crispin Glover Records hørtes fint ut. Da så Rune bare på meg som et stort spørsmålstegn.

Crispin Glover, den amerikanske skuespilleren som er kjent som George McFly i filmen *Back To the Future* og Willard Stiles i *Willard*, ble inspirasjonen til både navn og logo. Logoen er resultatet av Holms tegning av hårsveisen til karakteren som Glover spiller i *Willard*. I ettertid har Lund møtt Crispin Glover opptil flere ganger og kan fortelle at han var spent på hvordan skuespilleren ville reagere på at de brukte navnet hans.

– Jeg trodde jo ikke at plateselskapet vårt var noe som kom til å nå utenfor Trondheim, og det var ingen baktanker rundt navngivningen. Men da jeg ble invitert med på middag av Crispin Glover, begynte jeg å tenke for meg selv: Okei, han har «crispinglover.com» og vi har «crispingloverrecords.com». Han har også gitt ut skiver, noe jeg ikke var klar over. Han kunne jo ha saksøkt oss for å utnytte hans gode navn og rykte. Men det var helt motsatt! Han synes det bare var gøy at vi brukte navnet hans. Det var en lettelse.

Vinylkunst og tett samarbeid med kunstmiljøet

For Torgeir ligger mye av sjarmen ved vinyl i kunsten på plateomslaget. Mye tid og tett samarbeid med kunstnere legges i å skape kreative omslag som trekker folk mot musikken.

– Når folk ser at det du gjør er bra, at vi holder på med litt undergrunn eller indie, så finnes det en del velvilje. Ofte ser vi at folk er villige til å tilby kunsten sin eller at vi får den for en symbolsk sum. For hvert år som går så får vi litt bedre distribusjon utenfor Norge, og da åpner det seg også sakte, men sikkert flere dører.

Samarbeid med forskjellige kunstnere har oppstått av ulike årsaker opp gjennom årene. En kveld snublet blant annet en svensk maler, ved navn Christopher Rådlund, inn i baren Torgeir jobbet på

tidlig på 2000-tallet. Møtet ble starten på et langvarig samarbeid, og det var også da Torgeir fikk øynene opp for at det fantes interesse for vinyl også innenfor kunstmiljøet.

– Det kom innom en svenske på vei til nattoget som spurte om jeg hadde noe av bandet Kraftwerk å spille. Dette var mens vi fremdeles spilte CD-plater i baren for på det tidspunktet var det ikke noe digitalt. Det var første gangen noen hadde spurt meg om Kraftwerk, så vi begynte å diskutere musikk og han fortalte meg da at han var maler. Før han gikk la han igjen et par av katalogene sine, blant annet med landskapsmalerier som hadde en helt egen stil, som jeg synes var ganske storslåtte.

Rådlund har siden den gang stått for kunsten til flere av platene i Crispin Glover Records, blant annet den første plata selskapet ga ut av bandet BC i 2008, kalt *Sinecure*.

– Første gangen jeg møtte Christopher fortalte han meg at han var ganske glad i elektronisk og klassisk musikk. Så da BC var ferdig med skiva si, fant jeg ham på gule sider og ringte. Jeg spurte om han husket meg, noe han heldigvis gjorde. Jeg spurte så om han var interessert i å lytte til en CD som jeg tilbød å sende ham i posten. Et par dager senere ringte han meg tilbake og sa at «til det bandet her, Torgeir, kan du bruke alle mine malerier, uansett hva. Du kan gjøre hva du vil, velge ut blant alt

jeg har gjort, og det skal ikke koste deg en krone». Så det var slik jeg først oppdaget at kunstnere, enten om de er fotografer, designere eller billedkunstnere, også finner formatet vinyl svært tiltalende.

Egen bokutgivelse som markør for 15-årsjubileet

For å markere 15-årsjubileet jobber nå plateselskapet med en egen bok som tar oss gjennom utgivelsene til Crispin Glover Records i årene som har gått, med fokus på plateomslagskunsten.

– Boka begynner med den første singelen vi ga ut, og tar for seg alle omslagene opp gjennom tida. På enkelte plater går vi i dybden på hvem kunstneren er, hvor de portretteres og snakker litt om tanken bak kunsten på omslaget.

Det å kunne jobbe kreativt med plateomslagene er noe Crispin Glover Records setter pris på, og Torgeir forteller oss at det er gøy å kunne tøye grensene til hva kunsten kan være. Et eksempel på hvordan plateselskapet

utfolder seg kreativt, er et album fra Sugarfoot, kalt *Snakes and Ladders*, som også er inkludert i boka.

– En kveld satt jeg og tenkte litt over *Snakes and Ladders*-plata, og kom på at Snakes and Ladders også faktisk er et brettspill. Det er jo et gammelt indisk brettspill som er fire-fem hundre år gammelt, som engelskmennene stjal, og som igjen ble solgt videre til USA. Dermed er det jo ingen som eier rettighetene på dette spillet, og vi bestemte oss da for å lage platecoveret slik at det ble et Snakes and Ladders-

spill når man bretter det ut. I tillegg kan man kan klippe ut egen terning og spille mens man nyter musikken.

Viktig for videre generasjoner

For Torgeir vil omslagskunsten alltid være en uvurderlig del av vinyl, og han understreker særlig i framtiden hvor viktig estetikken vil være, med tanke på å opprettholde interessen for vinyl også hos nye generasjoner.

– Sann som det er nå så har jo lyden en del å si, for den er jo mye bedre på en LP-plate. Når vi laster opp musikk til digital distribusjon så laster vi den opp i fullformat. De fleste streamingtjenestene har konvertert filene ned, for eksempel til et format som mp3. Derimot tror jeg nok ikke det er lang tid, i hvert fall her oppe i Norge hvor vi som regel ligger flere år foran andre land for eksempel i forhold til båndbredde, før musikkfiler også kommer i fullformat på streamingtjenester. Derfor er argumentet mitt alltid at utseendet på plata vil ha stor betydning.

Åpning av egen platebutikk

Butikken Crispin Glover Records Shop åpnet dørene sine i 2017, og bugner ikke bare med vinylplater fra eget plateselskap, men også mange lokale, trondheimsbaserte band og artister, i tillegg til større internasjonale navn. Siden åpningen har butikken hatt flere funksjoner enn å være et sted hvor du får tak i LP-plater.

– Da vi fikk tilbud om dette lokalet i Olavshallen skjønte vi med en gang

hvor perfekt det var. Blant annet fordi vi kunne bygge en scene her. For oss var det viktig at vi kunne ha litt størrelse på det slik at det også kunne være et sted hvor band kan spille og opptre med skikkelig lyd. Det er viktig.

Under bransjefestivalen Trondheim Calling tidligere i år, inviterte Crispin Glover Records Shop til flere konserter inne i butikken. I tillegg arrangerte de en større platemesse på dagtid.

– For oss er det faktum at artistene selv kan spille live i butikken en viktig del av promoteringen vår.

Satser på det lokale i internasjonalt marked

Selv om de satser fullt og helt på lokale musikere, poengterer Lund likevel at Crispin Glover Records alltid er i utvikling, også når det kommer til det internasjonale markedet.

– Artistene er jo lokale, men jeg mener at veldig mange av dem har et internasjonalt potensial. Senest i går mailet jeg med en kar i Florida som var helt over seg over den siste Øyvind Holm-skiva og Sugarfoot, og han kjøpte de fleste av dem. Han hadde oppdaget oss ved en tilfeldighet, og det er ikke første gang det skjer.

Selv om plateselskapet ble startet opp for femten år siden ligger de ikke på latsiden. Ved spørsmål om hva planene for året er, nevnes det flere plateutgivelser og konserter.

– De to siste somrene har vi hatt et samarbeid med E.C. Dahls, hvor vi gjør utekonserter i bakgården deres. Og det skal vi fortsette med! **UD**

SPAR PENGER PÅ BARBERING! 🙌

Erfar barbering for prisen det faktisk burde koste
- fra kun kr 79,- for fire barberhoder

Gå til www.hovl.no - bruk STUDENT2020 for 20% rabatt!

NEXORUM - Death Unchained

Solid dødsmetall med innslag av slappe fills.

TEKST: Sondre Sørensen Brønstad
FOTO: Non Serviam Records

Sjangeren blackened death metal er ikke er noe å fnyse av, og dette tilskuddet er fra vårt kjære Trondheim. Nexorum, som består av medlemmer fra band som Khonsu, Chton og bandet som klarte å gjøre episk ekstremmetal om til en Eurovision-plage, Keep of Kalessin.

Nexorum har nå sluppet *Death Unchained*. Plata skal ikke finne opp hjulet igjen, men heller være et solid album de kan være stolte av. Disse ordene fester seg når man reiser gjennom debutplata, som tar med seg mange av de gode kvalitetene fra tidligere band, så vel som en blanding av synth-symfoniske elementer på låter som «Great Horned King», vokalstil av samme type som vokalist George «Corpsegrinder» Fisher og Blastbeats.

De tre første låtene oser av kvalitetssikker og brutal metal, uten mye innovasjon men med mye selvsikkerhet. Fjerde låt, «Retribution», lever ikke like mye opp til forventningene, og tapping uten spenning eller treffsikkerhet på takta tar mye av skylda der. Når alt annet er så tight og velspilt føles dette partiet som noe som har blitt rasket med for å ha litt ekstra lys gitar, noe låta hadde klart seg fint uten.

På «Death Unchained» er vi tilbake der Nexorum har vist at de kan sakene sine. Man hører 666 fra vokalen, og selv om det minner om ungdomsskolegutter i litt for store, svarte klær er vokalen så fet at det går bra. Vi er tilbake til harde riff, übertighte trommer samt en deilig forvrengt bass. Herfra holder låtene høy kvalitet, hvor «Antediluvian Purification» er en av de korteste, men beste. Den får opp tempo til de grader.

Alt i alt er dette en solid plate, hvor diverse småting delvis ødelegger helhetsbildet. Låtskrivingen er god, og når Nexorum er gode er de jævlig gode. Bakgrunnslyden av billig synthorkester og slapp gitartapping ødelegger mer enn det hjelper, og føles ut som et dårlig forsøk på å gjøre låtene mer allsidige. Selv uten det blir det nok ikke årets beste album, men med enkle grep kunne det fort blitt et av de sterkere.

TØYEN HOLDING - Tøyen Holding 2

Det er ikke så mange som driver med oldschool hiphop lenger. Da er det bra at Tøyen Holding lever.

TEKST: Åsmund Andreas Swensen Høeg
FOTO: Mutual Intentions

Østkantrappens redning er ute med ny skive. Tøyen Holding har etter den selvtitulerte førsteskiva rukket å få et rykte innen norsk hiphop og det var regelrett hype rundt slippet av andreskiva. I en hiphopverden der flere og flere lener seg mot trape og poppen, føles denne plata som et friskt pust.

Tøyen Holding 2 føles på mange måter som en forlengelse av det første albumet. Fredfades briljerer med sine tilbakelente og relativt enkle beats. Skiva er full av lekre samples og nesten jazzete rytmer med lav BPM. Kombinerer du dette med Mest Seffs rolige, men hardtslående bars, har du oppskriften på hvordan Tøyen Holding bygger gode låter.

Etter en del gjennomlyttinger legger man merke til at *Tøyen Holding 2* ikke handler om noe. Til tross for at tekstene er både morsomme og gjennomtenkte, er det ingen politisk agenda eller dypere budskap de ønsker å nå ut med. Barsa handler kort sagt om hvor ufattelig kule Tøyen Holding er. Det rare er at dette ikke gjør musikken noe dårlig, snarere tvert i mot. De har en stil og de kjører den helt ut uten å holde noe tilbake og det er noe behagelig med det.

Kvaliteten her ligger i den utroliggode sammensetningen av morsomme rim og digge beats. Fredfades og Mest Seff er kongene av sammenligninger: «Flyter som en streiting med Breitling», «Jeg er street, du er vert som Lil' Uzi» og «Banger som Oluf» er noen av mange eksempler albumet byr på.

Kule collabs med Vaular og Shirag, pluss et gjenhør med Kingskurkone gir det lille ekstra til skiva. Det er gøy å høre velkjente artister snakke Holdings språk med sin egen stil, spesielt hvordan sistnevntes helt særegne flow og ganske lyse stemme synergerer så godt med de taktfaste slagene til Tøyen Holding. Vi får også høre fra en litt mystisk karakter som kaller seg Ivar Strå.

Tøyen Holding 2 sementerer den nå velprøvde stilen gutta kjører og er en sikker vinneroppskrift. Du kan ikke trå feil med denne skiva på fester med fete folk som setter pris på god hiphop.

FIVE FINGER DEATH PUNCH - F8

Five Finger Death Punch lover catchy riff og syngbare refreng uten å levere.

TEKST: Amund Fredrik Strømsnes
FOTO: Better Noise Music

F8 starter med en kort intro som gir løfter om en god plate, men dette klarer de bare nogenlunde å holde. Den første låta ut, «Inside Out», er på mange måter veldig lik selve plata. Den har en start og en slutt, men i midten er det både uinteressant og vanskelig å skille delene fra hverandre.

«A Little Bit Off» er platas roligste låt og kommer som et friskt pust i det monotone lydbildet som har blitt dannet til nå. Den leder oss inn i neste akt på plata hvor låtene i stor grad glir inn i hverandre, uten å gjøre det store inntrykket. «Bottom of the Top» er den ene som utmerker seg spesielt her. Den er tydelig inspirert av thrashy dødsmetall, men uten at de klarer å gi seg helt over til inspirasjonskilden. Det ender opp som en coppdelt miks av to forskjellige låter.

Metallballaden «Darkness Settles Inn» repeterer mye av det som gjorde «Wrong Side of Heaven» bra, men uten å komme med så mye nytt. Med dette starter platens tredje akt hvor vi har lettest for å skille mellom låtene. Her finner vi nemlig både det hardeste plata har å by på og ballader om hverandre. Låta «This Is War» skiller seg godt ut fra mengden på grunn av fraværet av rene vokaler. Den treffer hardt med et tungt riff og mot slutten kommer rene vokaler inn som et postrefreng. Dette er det øyeblikket på plata som gir en størst emosjonell effekt.

De to bonuslåtene er begge av lik kvalitet som resten av plata, men det er spesielt «Death Punch Therapy» som utmerker seg godt. Den er pepret med referanser til tidligere låter og man kan spørre seg hvorfor «Death Punch Therapy» ikke var satt opp som avslutningslåt.

Med hele 16 låter, inkludert to bonuslåter og en radio-edit, leverer Five Finger Death Punch en plate med mange tydelige stilistiske inspirasjonskilder. Dessverre holder det ikke, og med unntak av «A Little Bit Off» ender hver låt opp med å være like og generiske. Med *F8* fortsetter derfor Five Finger Death Punch med å gi ut metallverdens Eurovisionlåter.

CHRISTINE AND THE QUEENS - La Vita Nuova EP

Den franske 31-åringen overrasker med EP-slipp, og gir oss alt vi ikke visste vi trengte.

TEKST: Tina Løvås
FOTO: Because Music

Hvis man trodde Heloise Letissier, aka Christine and the Queens, lå på latsiden etter at hun slapp sitt andre album i 2018, må man tro om igjen.

Hun startet det nye tiåret på det personlige planet med «People I've Been Sad». Låta hadde kanskje føltet klisje og overfladisk i andre artisters hender. Letissier mestrer derimot å gjøre låta naken og intim, og hun gir et innblikk i hvordan hun har hatt det den siste tiden. Genuiniteten hun bringer gjennom rå vokal over et repeterende bakteppe av synth og trommer i kjent Christine and the Queens-stil er ekstra forsterket gjennom at hun alene står for både låtskriving og produksjon av låta.

Selv om resten av EP-en er produsert sammen med Ash Workman, skinner det kraftig igjennom også i de resterende fire låtene at dette er et personlig prosjekt for Letissier. Både «Mountains (we met)» og «Nada» følger i fotsporene til førstelåta, med et nedtonet tempo hvor de følelsesmessige erklæringerne er til å ta og føle på.

«Je Disparais Dans Tes Bras» skaper litt kontrast ved å sparke opp tempoet med mer dansbare rytmer. Det hele avsluttes med tittellåta «La Vita Nuova», som er en duett med Caroline Polachek. Låta, som på norsk oversettes til «Det nye livet», er en slags vakker sammenfatning av hele EP-en, og representerer akkurat det Christine and the Queens nå går inn i det nye tiåret med, nemlig en ny begynnelse.

EP-en ble sluppet med en tilhørende kortfilm som viser Letissier og hennes lojale dansere, som refereres til som «the queens» i artistnavnet. De danser seg gjennom den franske operaen mens de skildrer følelsene og historien bak.

Alt i alt finnes det ikke et svakt punkt, og *La vita nuova* er definitivt en av de beste pop-utgivelsene så langt i år. Samtidig som EP-en var en herlig overraskelse, gir den oss akkurat det vi forventer og elsker fra den franske artisten. Christine and the Queens har nå virkelig sementert sin plass i sjangeren, og hun er på god vei til å bli en av vår generasjons største pop-dronninger.

UNDERHOLDNING FOR UNNTAKSTILSTAND

Anbefalinger på filmer, serier, bøker og spill du kan kose deg med i karantenen

ILLUSTRASJON: Astrid Bøhler

FILM OG SERIE

Min Nabo Totoro

Hele katalogen til japanske Studio Ghibli er på Netflix. Enten du aldri har sett anime før, eller har sett alle sesongene av Naruto er det noe der for deg. Personlig vil jeg anbefale *Min nabo Totoro*. Den handler om to unge jenter som har en syk mor, og får hjelp av det mystiske vesenet Totoro til å komme seg gjennom ulike situasjoner. La Totoro hjelpe deg gjennom disse karantenetidene også, og nyt dette animasjonsmesterverket.

– August Sørle Mathisen

Crazy Ex-Girlfriend

Serien Craxy Ex-Girlfriend kan virke som en komedie som spiller på gammeldagse kjønnsroller og forutsigbare handlingsforløp. Den suksessfulle advokaten Rebecca oppdager brått at hun ikke er lykkelig, og forlater livet i New York for å prøve å vinne tilbake ekskjæresten fra ungdomstida. Det som gjør den unik er at serien gjør narr av stereotypier via komiske musikalnumre og metahumor. Serien diskuterer psykisk helse, kjønnsroller, og vår kulturs besettelse av romantikk på en forfriskende og nyansert måte.

– Edel Malene Farstad

BØKER

His Dark Materials

His Dark Materials er en trilogi av Philip Pullman, satt til et univers ikke så ulikt vårt eget, men med enkelte påfallende forskjeller. Vi følger den noe rebelske heltinnen Lyra Belacqua og hennes *daimon* Pantalaimon gjennom mange ulike verdener og prøvelser i jakten på svar om det mystiske stoffet *støv*. I tillegg har det blitt laget en tv-serie av trilogien, så her er det bare å grave seg dypt ned i Pullmans fantasy-univers!

– Sigrid Solheim

Nutshell

Ian McEwan presentere i denne lille boka et klassisk mord-drama. Det som gjør *Nutshell* unikt er at dramaet fortelles av et foster som prøver å forhindre at drapet skal skje. Det er utrolig underholdende å lese hvordan et foster kan være så bevisst på omgivelsene, og ikke minst fremstå så reflektert og opplyst på både relasjonelle konflikter og konflikter i verdenssamfunnet.

– Maren Høgevold

Busterud

SPILL

Stardew Valley

Tilgjengelig på: Steam, Playstation, Nintendo Switch, Xbox, Google Play, App Store

Stardew Valley lar deg leve ut drømmen om å flytte hjem til den gamle familiegården. Her er det utallige ting å finne på, alt fra å bygge opp gården, utforske gamle gruver og slåss mot monstre, bli venn med landsbyboerne og kanskje til og med bli gift. Dette er et spill du kan bruke timesvis på og fortsatt ikke gå tom for ting å gjøre.

– Emilie P. Anderssen

Human Fall Flat

Tilgjengelig på: Steam, Playstation, Nintendo Switch, XBox One, iOS, Android

Er dere flere i et kollektiv som kjeder vettet av dere hjemme? *Human Fall Flat* er et fysikkbasert plattform-puslespill hvor man styrer klumsete figurer som må komme seg gjennom baner som byr på ulike utfordringer. Det er oftest mer enn én måte å løse disse på, og ingen stoppeklokke som teller ned, så her er det bare å hive seg ut i det og utforske slik man selv vil.

– Anna Orvik Wilberg

KVISS

KVISSMESTERE: Benedikt Erikstad Javorovic, Erlend Gylver og Sigrid Solheim
Spørsmål og kommentarer kan sendes til kviss@studentmediene.no

1. For hvilken bok ble Jens Bjørneboe dømt for å ha skrevet pornografi i 1967?
2. Hvilken militærøvelse startet i Norge niende mars i år, men ble så avlyst på grunn av koronaviruset?
3. Hvem er statsminister i India?
4. Hvilken statsråd gikk av 11. mars?
5. Skapelsesberetningen Ainulindalë er skrevet av hvilken kjent forfatter?
6. Navnet til tresorten Theobroma betyr «mat for guder» - men hvilket spiselig stoff er det vi får fra denne planten?
7. I hvilket år døde kong Haakon VII?
8. Hvem spilte rollen som Dr. Frank-N-Furters medhjelper Riff Raff da kultmusikalen The Rocky Horror Show ble satt opp på Centralteatret i 1977?
9. Hvilket navn er influensa-epidemien som herjet mellom 1918 og 1920 og drepte rundt 50 millioner mennesker kjent under?
10. Hvilken science fiction serie basert på en bok av Michael Crichton har nylig fått sin tredje sesong på HBO?
11. Innen matematikk, hva er det laveste perfekte tallet?
12. NRK har en serie gående om et cruiseskip som ble påtent i 1990 og drepte 159 personer, hva het skipet?
13. Hvilket fransk ord brukes om en drikke, ofte en brandy eller likør, som serveres etter maten?
14. Hva er navnet på byen med nesten 50 000 innbyggere som ble bygd for å tjene Chernobyl-atomkraftverket og ble evakuert etter ulykken i 1986?
15. I desember 2019 ble over 300 mennesker arrestert i Calabria-regionen i Italia, mistenkt for bånd til hvilken mafiaorganisasjon?
16. Hva heter spillselskapet som originalt sto bak Minecraft?
17. Hva kalles sterile støvbærere som ikke har evnen til å produsere pollen?
18. Hvilken roman av Frank Herbert kom ut i 1965?
19. Fra hvilken jordart framstilles aluminium?
20. Rakitt, eller engelsk syke, er forårsaket av mangel på hvilket vitamin?

Svar: 1) Uten en tråd 2) Cold Response 3) Narendra Modi 4) Trine Skei Grande 5) JRR Tolkien 6) Kakao 7) 1957 8) John Teigen 9) Spansk sykken 10) Westworld 11) 6 12) Scandinvian Star 13) Digesitt 14) Pripyat 15) 'Ndrangheta 16) Mojang 17) Staminoider 18) Dune 19) Bausitt 20) Vitamin D

HVORDAN TILBRINGER DU ALL DENNE ALENETIDEN?

ILLUSTRASJON: Trude Telle

0-7 poeng:

KABAL:

Nå er det ikke lenge til påske, og hva er mer påske enn kortspill?! Men kabal er knapt et spill og gjør ikke annet enn å minne deg over hvor ensom du er.

8-14 poeng:

ONANI:

Det er dårlige tider på sjekkemarkedet, men det er en utmerket tid for å elske seg selv. Om ikke annet får det tiden til å gå.

15-19 poeng:

FAKTISK SKOLEARBEID:

Kanskje får du levert den bacheloren, masteren, eller hva det skulle være likevel? Tvilsmot, men kanskje!

20 poeng:

SKYPE-FEST:

Sett deg foran pc-en med valgfri drikke og se på hakkete og ubehagelig nære bilder av dine beste venner. Du har jo uansett ikke råd til å dra på byen.

REGISTRERER

...at hele Huset gikk jo til helvete
...at Trondheim by også gikk til helvete
...at heldigvis klarte SDK å kapre tronen først
...at vi lagde nynorskbingo et valg for tidlig
...at for en suppe ledervalget var
...at likevel bedre enn **rasistsuppe** til KSSG
...at rosiner er vel ikke fra orienten?
...at suppekøen aldri ble lengre en kvisskøen
...at månedens suppe: **blanke stemmer**
...at hiv alle som hamstrer i Nidelva
...at min Nidelv er fylt med bananer
...at **Fitteblekka** skriver jo uansett alt om fjyll, bananer og Nidelva
...at vi vet nok hva som foregår ute på **banken** blant bakdelsforlekterne
...at heldigvis er **fjyll og sex** også vårt kompetanseområde
...at det kan «kulturtilbudet» fra **Låfte** sitere oss på
...at bare nepotisme og gangbang i det nye **kUKEstyre**
...at Fitteblekka egentlig bare er sjalu på at **Ma(r)x** har venner
...at deksen mislyktes med forsøket på å infiltrere og styrte hele dritten
...at ovelever DU **koronakalypsen**?
...at dette er hvordan **#metoo** går for langt
...at nå får vi testet ut om mailvorset fungerer
...at nå som NTNU stenger, sprer alle studentene seg til hele jævla landet som **kakerlakker** under en golvplanke du nettopp har løst
...at **ARK** har fått sin første fuckboy
...at det tilfeldigvis er påvist **COVID-19** der også
...at når får vi folkeaksjonen mot koronahysteriet?
...at har du husket nok **pils og dass** til hjemmekarantena?
...at har du husket nok **rødvinn** til du skal sitte i karantene med foreldrene dine på hytta?
...at har du husket å laste ned **Minecraft**?
...at din **NTNU-konto** burde bli din nye **Minecraft-konto**
...at nå får du vite hvor mange timer i CS vennene dine har
...at nå som Samfundet er stengt, skriver sodomittene i **Pirum** for Fitteblekka
...at reklamebilaget eksisterer, på tross av endetider
...at er det i endetider at **Propheten** tillslutt gjenoppstår?
...at **FOMO** veier mer enn **folkehelse**
...at det er ikke lett å sitte i karantene, når det er prima skiføre i **bymarka**
...at sayonara Krekar, kos deg i Italia
...at hvor lenge må vi sitte på hybelen og se **pornofilm**?
...at hvor lenge for dine samboere begynner å gå deg på nervene?
...at da sees vi på **Edgar** om to til tre år da!
...at de fordømte **sofaene** bør være borte innen da

SPITPOSTEN

April, tre låglyns-
vring, krenking
spill

Trondheims mest
opprørsfulle
prezident

Utgavens dyr

Otere holder hender for å ikke drifte fra hverandre. I likhet med Pirum er de små krabater som kan svømme rundt til de finner en øy, eventuelt en bank å hvile seg på. Oteren er derimot mye søtere enn den gjennomsnittlige Pirumitt. Otere holder også hender med partnerne sine, der Pirum holder hverandres. Dersom du ønsker flere otere i hverdagen din, men ikke ønsker å ha en som romkamerat, kan oteren Svenn fylle din daglige Insta-feed. Men kjapp deg, for Oteren er en utrydningstruet art på grunn av kvikkleireras.

Russisk innblanding i ledervalget

Solv suppetådet i Elgesetergate. Løslar som regel å akklamere inn en ny IS-marionette en gang i året, så da årets suppevalg tok sats og gikk rett på trynet, var det liten tvil om hvem som sto bak. Nå kan Spitpostens kilder på den andre siden av muren vise eksklusive bildebevis på hvor dypt denne konspirasjonen går. Her er det bare å innrette seg etter nynorskmatiasens nye regime: alle andre vil snart få kjenne hva det vil si å gå i mot **Snaustvinda Spelemanlag**!

Annonser:

IKKE gratis kaffe

"Heil GabbyQ her! Husker dere meg?! Nå som vi alle må ta i et tak i den pågående nasjonale og internasjonale dugnaden ville jeg bare si at [10 minutter med halypolitisk suppe] den jeg så mens jeg bodde på Cuba [mar-rør]... men jeg spanderer altså ikke kaffe. DER går grensa!"

Speeddating med ARK

Hei alle brunstige studenter! Vi er noen og tyve søte mannfolk i slutten av 20-åra som søker litt kos. Selv om sjekking ikke er et av våre mange kompetanseområder, så er dere alle velkomne til å juke litt med «radiostyret» vårt. Huset har kanskje korona-stengt, men ikke fortell NOEN at vi fortsatt gjenner oss inn i ventilasjonanlegget nede i Stressa. Vi sees der!

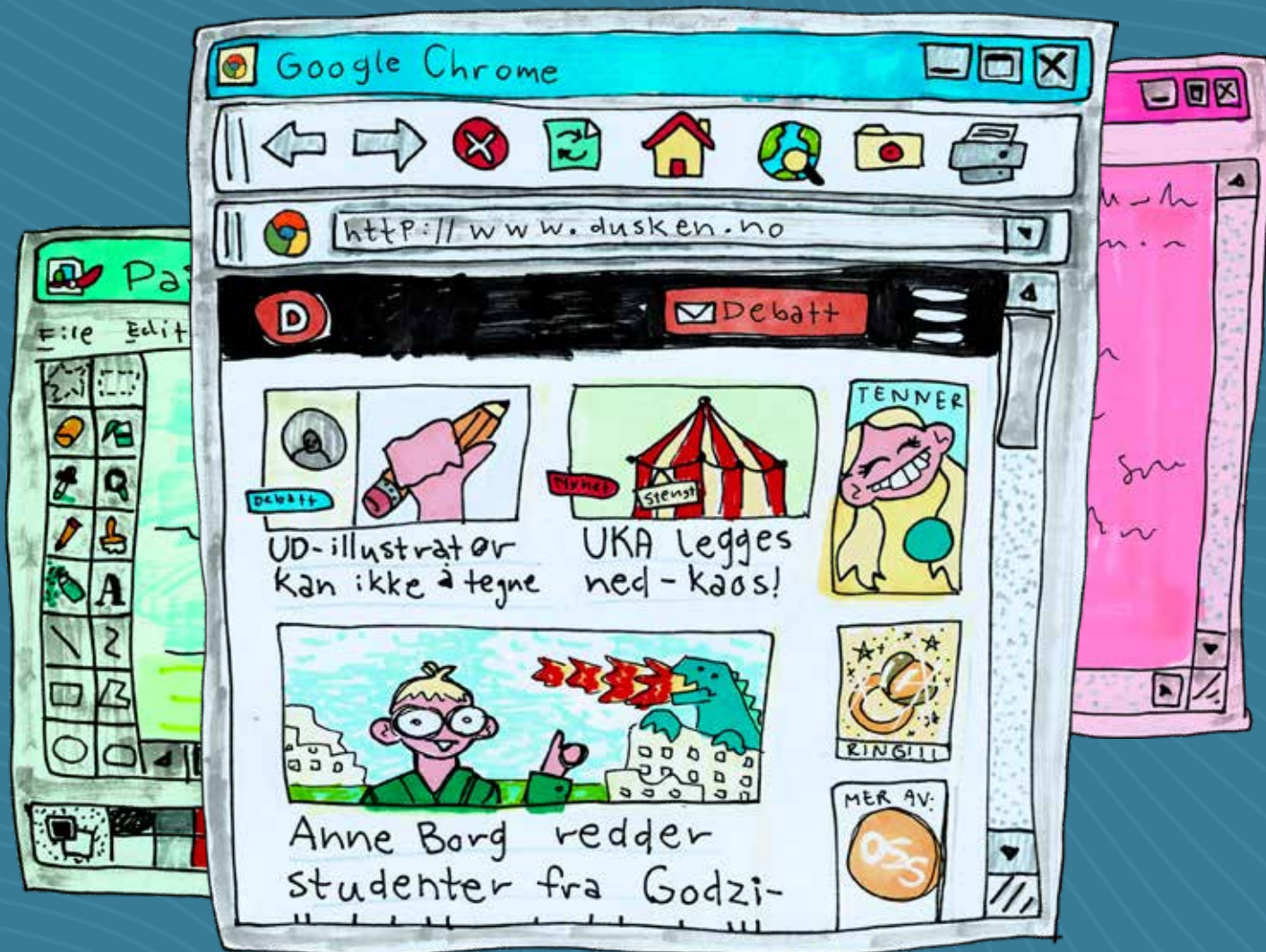
Nabovarsel!! Hva vil DU fylle i

Pirumitter
Vedtatte resolusjoner på Huset
IKKE vedtatte resolusjoner
Mislykkede kandidater til Samfundetleder
Folkestemmene i MGP
Blanke stemmer
Fitteblekkas ledervalgreferat
De som selger anti-bac på svartebørsen
Alle som reiser på hytta
Alle som har vært på reise i nord-Italia
Sofaene fra Edgar
kUKAs diesellaggregat
De helvettes plastkoppene

Nidelva?

Inndratte medlemskort
Cashless-kort
Månedens suppe
KSSG-panger
Semesterplakater med masse ting som aldri ble noe av
Drømmen om å levere på tia
Kommentarhistorikken til Øyvind Eikrem
Nye historie-institutt
Nye rulleskiløyper
Purregebyrer fra Lånekassen
Kjærestegarantien
Alle dine lineærvenner

UNDERDUSKEN.NO